

Nepriklausoma

Lietuva

LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA WEEKLY

NR 3 • 1980

SAUSIO - JANUARY 16

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

7722 GEORGE ST.

LA SALLE P.Q. H8P1C4 CANADA

30¢

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

SVEIKINAME LITĄ, ŠVENČIANT 25 METŲ

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJĄ

PAŽYMĖTINOS VEIKLOS SUKAKTĮ

LINKIME VISO GERIAUSIO IR ATEITYJE!

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA"

PROTESTAI DĖL SOVIETŲ INVAZIJOS AFGANISTANE

Galų gale atitinkamu vardu buvo pavadintas dar vienas šio šimtmečio agresorius, iki dabar "diplomatiškai" nutylimas - Sovietų Sąjunga.

Visuotiniame Jungtinių Tautų susirinkime JAV Ambasadorius Donald McHenry savo kalboje pasmerkė Sovietų invaziją Afganistane, sulaužiusią pasaulinės taikos tikslus ir grąsinančią visuotinam pasaulio saugumui.

Sovietų Ambasadorius Oleg Trojanovsky iš salės pasiūlino, kad nereikėtų girdėti tiesos žodžių.

"Nepaprastai svarbu, kad mes, Jungtinių Tautų žmonės išreikštume aiškiai ir labai tvirtai, kad niekada nepritarsime neteisėtai invazijai į jų teritoriją".

McHenry pabrėžė, jog Susirinkimas turi reikalauti Sovietų kariuomenės pasitraukimo iš Afganistano, kad patys žmonės galėtų išsirinkti savo vadus.

Susirinkimas svarsto rezoliucijos projektą, kurį jau remia virš 20 III-iojo Pasaulio Tautų. Rezoliucija reikalauja "visų svetimų karo pajėgų pasitraukimo".

Diplomatai yra tikri, kad rezoliucija bus priimta didesniu balsų skaičiumi, negu būtina (2/3 balsų).

Tiesiog neįtikėtina, ir lyg nesveiko žmogaus kalba skambėjo Maskvos įsodinto Afganistane "prezidento" Karmal viešas tvirtinimas, kad jis buvęs demokratiškai išrinktas ir kad krašte nesą Sovietų kariuomenės (!)...

EGYPTAS AKTYVIAI PROTESTUOJA

Egyptas, protestuodamas dėl Sovietų tarptautinių įstatymų laužymo ir karinių veiksmų Afganistane, oficialiai pareikalavo Sovietų Sąjungos sumažinti diplomatų skaičių Cair'e, atitinkamai su egiptiečių diplomatų skaičiumi Maskvoje. Dabar Maskva turi 52 diplomatus Cair'e, o Egiptas Sovietuose tik 32.

REMIAMERIKOS NUTARIMUS DIDIEJI GRŪDŲ EKSPORTATORIAI

JAV-ėms nutraukus grūdų eksportą į Sov. Sąjungą, didieji grūdų pardavėjai pasižadėjo neparduoti didesnį kiekį grūdų, kokio galėtų norėti Sov. Sąjunga, atsveriant negausimą kiekį iš JAV.

IRANO ARŠIEJI NENUSILEIDŽIA

Iš Teheran'o pranešama, kad Užsienio Reikalų Ministeris Ghotbzadeh kreipėsi į Panamos prezidentą su siūlymu suareštuoti šachą Pahavi prieš prašant jį ištremti į Iraną.

Aršieji, kurie dar nepaleido 50-ies amerikiečių įkaitų, atmetė bet kokią suvestiją, kad jeigu šachas bus ir negrąžintas į Iraną, paleistų įkaitus, jeigu Jungtinės Tautos garantuos, kad Iranui nebus taikomos ekonominės sankcijos.

JUNGTINĖS TAUTOS TĖSIA ISPAREIGOJIMUS

JT Generalinis Sekretorius Kurt Waldheim'as nusiuntė notą Irano vyriausybei, klausdamas ar Iranas numato tęsti derybas dėl įkaitų paleidimo. Atsakyme buvo sugestijonuoama, kad turėtų būti sudaryta tarptautinė grupė, ištirti šacho nusikaltimams ir grąžinti buvusio šacho turtus Iranui.

Palaikantieji Ameriką kraštai, įskaitant Meksiką ir Kiniją, griežtai patarė Amerikai palaukti su balsavimu dėl ekonominių sankcijų.

Waldheim'as ir toliau intensyviai dirba ieškodamas galimybių taikingai išspręsti konfliktą.

Šachas - tyli. Jis nė karto nebuvo užsiminęs, kad pats negrįždamas, numato bent dalį jų grąžinti į Iraną.

KAIP SOVIETAI APGAVO AFGANŲ KARIUOMENĘ

Sovietų patarėjai įtikino afganų karininkus perduoti dvi svarbiausias divizijas su amunicija "inventoriui" rusams, dvi dienas prieš invaziją. Tankų baterijas taip pat išviliojo, sakydami, kad jos reikalingos žieminimo ("winterizing"). Kai kurie tankai esą su defektais ir - pavojingi - ir juos atsiėmė "pataisyti".

Kitos afganų karinės trupės buvo apgautos, sakant joms, kad Sovietų divizijos norinčios prie jų prisijungti ir jas sustiprinti. Priartėjus, be jokio išpėjimo į afganus buvo paleistas kulkų lietus...

Tai taip darbuojasi patys "pažangiausi", "kultūringiausi", "broliškiausi", "laisviausi". Nė kiek nepasitaisę, nepasikeitę, nenustalinęje - "išvaduotojai"...

KINIJOS ASTRONAUTAI

Iš Peking'o pranešama, kad Kinijos astronautai tre-

niruojami skridimui į erdves specialiaame centre, netoli Shanghai miesto. Pasirodė ir nuotraukos mažo šunelio, kuris esą laimingai sugrįžo į žemę raketėje.

Žurnalistai aprašinėjo, kaip astronautai mokėsi valdyti besvorėje erdvėje dehidratotą maistą - makaronus, kiaušinius, ryžius, žuvį, guminio vamzdelio pagalba, įmontuoto į šalną.

Keista, kad Kinijai dabar parūpo pradėti pirmąsias treniruotes, kai kiti jas jau seniai atliko ir pasivaikščiojo po mėnulį, ir dar toliau nuskraidino visokius puikiausius aparatus. O juk atsirado skubiai sprendimų problemų žemėje.

CASTRO PERIMA KUBOS KARIUOMENĘ

Fidel Castro nutarė 8 savo svarbiausius patarėjus paskirti tiesioginei kontrolei ekonominių problemų vietoje.

Kuba pakliuvo į sunkiausią per 20 metų ekonominę krizę. Pats Castro kontroliuos karo, vidaus, kultūros ir sveikatos ministerijas.

Tradicinių Kubos eksporto prekių - cukraus, kavos ir tabako kainos krito, o importuojamų prekių kainos pakilo dėl infliacijos.

Problemos pasunkėjo cukraus pramonėje, industrijoje, maisto gamyboje, užsienio prekyboje ir pramonės planavime bei vystyme.

Nekontroliuojamas kapitalizmas Amerikos kontinento sukelia problemų, bet dar didesnių sukelia perkontroliuojamas komunizmas, kada ir pagaminamų ar pagamintų prekių negali gauti. Ką kalbėti apie būtinas ir nepagaminamas?...

INDIRA GHANDI LAIMĖJO RINKIMUS

Laimėjusi rinkimus Indira Gandhi, 62 m. amžiaus, kontroliuos iš 545 balsų parlamente, 365-ius.

Marksistų-komunistų partija ir jų pritarėjai turės 53 balsus.

Vakarų stebėtojai pradeda spėlioti, ar pro-maskviniai komunistai paveiks naująją vyriausybę, kad ji atlaidžiau žiūrėtų į Sov. Sąjungos invaziją Afganistane.

KANADA PRIEŠ INVAZIJĄ AFGANISTANE

Kanados Užsienio Reikalų ministrė Flora MacDonald pareiškė, kad Kanada prisidėsianti prie pastangų įtikinti Sov. Sąjungą pasitraukti iš Afganistano.

Bus apribotos grūdų siuntos, prekybinių, kultūrinių ir mokslo žinių mainai.

"Manau, kad tik naivūs galvoja, kad Sov. Sąjungos tikslas tik užimti Afganistaną. Aš manau, jeigu ir dabar ji pralys nenukentėjusi ir nesulaikyta ir pamatys, kad pasaulis nesmerkia nė nesikiima jokios akcijos, tai Sovietų Sąjunga bus tik padaršinta veržtis į kitus kraštus: į Pakistaną, Iraną, Persijos įlanką, visur, kur tik randasi alyvos laukai.

Sov. Sąjunga dabar irgi užsimanė žaisti alyvos žaidimą. "Sov. Sąjunga" jau buvo pranešusi savo sateliti - niams kraštams - Čekoslovakijai, Vengrijai (į jas irgi buvo jėga įsiveržę Sovietai, ir dabar dar jėga tebeleiko savo orbitoje), Rytų Vokietijai - kad nebegalės jų aprūpinti alyva, kaip iki dabar ir tegul pasieško jos kitur", pranešė Flora MacDonald.

Irane, 30 kilometrų nuo Afganistano sienos grupė afganų ruošiasi išvykti į savo kraštą, kovoti su sovietais.

Galime pridėti - jeigu tik alyva rūpėtų Maskvai - tai kodėl ją vežti iš taip toli, aukojant žmonių gyvybes, didesnes sumas pinigų, užtikrinant jos gavimą? Kodėl visa tai neinvestuoti savo pačių krašto plotuose šiaurėje?

RYAN SIŪLO NAUJĄ KONSTITUCIJĄ

Quebec'o provincijos liberalų vadas Claude Ryan patiekė gerai apgalvotą ir rūpestingai paruoštą naujosios Kanados Konstitucijos planą. 141 puslapio projektas pavadintas Naujoji Kanados Federacija (A New Canadian Federation).

SERGA "AIDŲ" REDAKTORIUS

Sunkiai susirgo "Aidų" redaktorius dr. Juozas GIRNIUS Boston'e. Gydomi širdies specialisto priežiūroje ligoninėje.

Nuotraukoje Klaipėdos miesto vaizdas: birža ir pramonės rūmai (kairėje), biržos tiltas ir senasis paštas (dešinėje). Tai vaizdas, kurį dar atsimename. Visa tai dabar pasikeitė: pramonės rūmai nugriauti, tiltas kitoks. 1923 metais Sausio 15 dieną Klaipėdos Kraštas prisijungė prie Lietuvos

LIETUVIAI LAIMI TEISYBĖS VARDAN CLEVELAND'O TVSTOTYJE

Dr. Viktoro STANKAUS iniciatyva Cleveland'e buvo prieita prie NBC skundų knygos. Joje užprotestuota dėl faktų iškrypimo "Holo-caust" filme, kuri buvo rodoma visoje Amerikoje.

Skundo nuorašai buvo nusiųsti FCC ir Ohio senato - riui John Glenn.

Stotis sutiko pagal taisykles duoti lietuviams 10 transliacijų "Public Broadcast" programoje įvairiu laiku ir 20 minučių programą apie Lietuvą. Pirmą kartą buvo rodomi vaizdai apie sovietinę tautžudystę Lietuvoje, apie sibirinius trėmimus, lietuvių pasipriešinimą.

Prieš kreipiantis į televiziją, buvo išsiaiškinta su žydų organizacijų vadais, kad nebuvo lietuvių SS dalinių Varšuvos geto naikinime ir Nuerenberg'o Teismo dokumentais remiantis buvo įrodyta, kad ne lietuvių grupė dalyvavo Varšuvos geto naikinime, bet etninė vokiečių grupė iš Latvijos.

Programoje buvo praves-tas pasikalbėjimas su dr. V. Stankum ir kun. K. Pugevičium.

ŽYMUŠ TENISININKAS GERULAITIS LAIMĖJO II VIETĄ

Š. m. sausio 13 d. Vytas GERULAITIS dalyvavo Grand Prix Masters Teniso rungtynėse New York'e. Jis nugalėjo Connor's ir McEnroe. Dėl pirmos vietos teko sužaisti prieš Borg, prieš kurį dar nebuvo laimėjęs nuo 1972 metų jokių rungtynių. Pralaimėjo ir šį kartą. Jam teko II-oji vieta ir 64 tūkst. dolerių. Šiaip jis yra ketvirtas pasaulio čempionų tarpe. Prieš šias rungtynes buvo sirgęs savaitę gripu.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS NL SPAUDOS BENDROVĖ,
Redaguojama Redakcinė Kolegija

Telefonas: (514) 366-6220.

Second Class Mail Registration NO. 1952 Return postage guaranteed.
Postage paid at Lechmere, P.Q. Published by The Independent Lithuania Publishing Co. at 7722 George Street, LaSalle, P.Q. Canada. H8P 1C4.

METINĖ PRENUMERATOS KAINA KANADOJE: \$14.00,
VISUR KITUR - \$15.00, RĖMĖJO - \$20.00

P.s. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, grašiniai tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

SAUSIO 15-OJI

Daugelį sukačių švenčiame. Kartais atrodo, kad gal ir per daug jų. Tačiau viena - Klaipėdos Kraštoprisijungimo prie Lietuvos sukačtis (prisijungė 1923 m. sausio 15 d.) yra ypatingai prisimintina, nes toks pareikštas gyventojų noras liudija, kad Lietuva sugebėjo pakankamai ekonomiskai, kultūriniai ir žmogiškąja prasme užimponuoti sričiai, kuri buvo kontakte su visokiais, dažnai galvojami pranašesnių, kultūrų miestais ir gyventojais. Platieji vandenys - Baltija - tai palengvino padaryti.

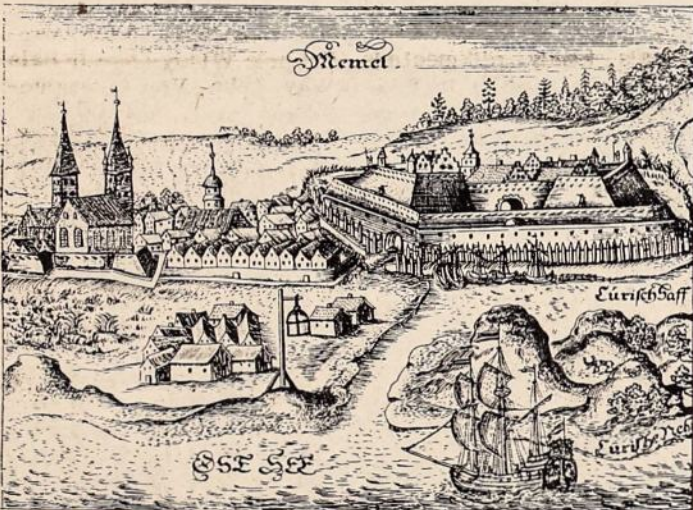
Sukakties proga ir mūsų Lituanistinės Mokyklos turi gerą progą vaizdais, neeilinė šios srities istorija praturtinti mokinių žinias. Vyresniesiems - niekada nevēlu dar pagilinti turimas žinias.

Klaipėdos kraštas yra Lietuvos teritorijos dalis, kurios ribas sudaro pietuose - Nemuno žemupis, vakaruose - Kuršių marios ir Baltijos jūra, o šiaurėje ir rytuose toji linija, kuri buvo nustatyta Melno ežero taika (1422 m.) ir kuri, ligi Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 1918 m. skyrė kaizerinės Vokietijos ir carinės Rusijos valdomas lietuviškas žemes.

Klaipėdos Kraštas, kaip atskiras politinis ir administracinis vienetas atsirado tik Versalio sutartimi įjatskyrus nuo Vokietijos 1919 m ir atidavus aliantų globai. Ši teritorija, kiek siekia rašytinė istorija, visada buvo lietuvių apgyvendinta: žemaičių ir narduvų bei skalvių genčių.

Kokia Sutartis dabar padės susirinkti į krūvą išblaškytiems lietuviams ir susijungti išdraskytoms sritims?

(Šiame puslapyje matomos graviūros išleistos AM & M Publications).

IR GERA, IR BLOGAI... nuomonės, laiskai, atgarsiai

NEREIKIA BIJOTI SAIKINGOS KRITIKOS

NL nr. 44 Ir Gerai Ir Blogai skyriuje N. Bagdžiūnienės pasisakymo mintys yra teisingos. Tikslai šalia jos "Mažiau skųskimės, daugiau nuveiksime" pridėčiau "mažiau girkimės, teisingiau veiksime."

Mano atsakymas paprastas dėl Toronto VI. Pūtvio šaulių tarpe nesklandumų: ankstyvesniais laikais vadovybėje buvo patyrę, bet koki organizacinį darbą dirbę žmonės. Jie mokėjo su visais sugyventi, neskiriant žemiausio ar aukščiausio išsilavinimo žmonių. Visi buvo broliai ir sesės šauliai ar kitų organizacijų lietuviai. Tai ir jokių skundų, kaip N. B. rašo, nereikėjo.

Kas liečia skundus, tai mano nuomonė tokia: skriaudžiamas vaikas skundžiasi savo tėvui. Tai nieko blogo. Mes skundžiamės Jungtinių 2 psl.

nėms Tautoms, ministeriams pirmininkams, rašom pavienius laiskus, reikalaujame teisingumo savo tautai. Pagaliau, jeigu nesiskųstume - tai ir rusai trintų rankas. Girdi, pabėgo, tyli, nes yra kalti, sėdi, kaip pelės po šluota. Taigi-nevisada bloga skųstis...

Jeigu norime laikytis teisingumo principo-reikia, kad būtų ne tik šaulių organizacija, bet ir visose vietose, jei reikia, skundams ir teisejams, ir vietoje sprendžiant neigiamas...

P. Polgrimas,
St. Catharines, Ont.

RIMTAS ŽVILGSNIS Į IVYKIUS

Praeitų metų pabaigoje esame gavę jauno lietuvio profesionalo reakciją raštu į paskelbtą mūsų laikraštyje žinią apie lietuvio disidentą TERLECKO pavadės praleidimą New York Times dienraštyje. Esame dėkingi

Rusijos carų svajonės per Iraną prasiveržti iki šiltųjų vandenų nesumažėjo ir raudoniesiems užėmus Kremlį, ypatingai radus alyvą arabų kraštuose.

Šahui Pahlavi valdant, Iranas išgalėjo amerikiečių įtaką, bet rusai nenuleido rankų ir jų KGB agentai kietai, tyliai dirbo savo darbą, raudoni Iraną ir kitų vyriausybų pasitikėjimo pamatus. Jie infiltravo į musulmonų šite sektą savo agentus kurių tarpe buvo ir Ayatola Khomeini. Pabėgęs į Vakarus 1960 m. senųjų slapto žvalgybos pulkininkas Golenčevskis informavo Amerikos CIA žvalgybą, kuri buvo labai suinteresuota Irano likimu.

Pavaizdavimui Artimųjų Rytų politikai tenka prisiminti po Antrojo Pasaulinio karo keletą faktų, kurie nušviečia tame rajone bręstančią ir jau vykstančią kovą už juodąjį auksą. Krizė, kuri ištiko islamo pasaulį, yra KGB klasingai išdirbtas Kremliaus planas įsiveržti į naftos laukus ir į Indijos vandenyną.

Pirmoje stadijoje jų planas nenumato užimti bet kuriuos islamo kraštus, bet juos neutralizuoti ir kurstyti tarp savęs ir prieš Vakarus. Prisiminkime Turkijos ir Graikijos kivičio, štabo viršininku ir to krašto generolais. Vietoje pataisyti komplikotą padėtį, spyrė šachui į užpakalį ir vyriausybės sudarė dr. Mahdi Bazargan, pritariant Khomeini. Šis vėliau, pavoju pajutęs, pats pabėgo.

Prisimenant praeitį, rasime dar keistesnių dalykų JAV užsienio politikoje. Amerikos užsienio reikalams sekretorius John Foster Dulles 1955 m. sudarė Bagdado pakta iš Turkijos, Irano ir Pakistano ginti Pietryčių Aziją. Į pakta buvo įtrauktas Irakas ir Britanija, JAV pasiliko jų sąjungininkės. 1958 m. Irako valdžia pateko į radikalų rankas ir apledo Sąjungą. Iš Bagdado centras buvo perkeltas į Ankarą, Turkijos sostinę. Ta sąjunga gavo pavadinimą "Cento".

Vėliau Turkija išsivėlė ginčus su Graikija, Pakistanas neteko savo rytinės dalies Bangladeš. Prasidėjus Islamo kraštuose šnairavimams į krikščioniškąjį pasaulį, nesant tinkamo vado siekti užsibrėžtam tikslui, "Cento" sąjunga visai subyrėjo. Pats Dulles amerikiečių buvo laikomas Sovietų Sąjungos priešu. Dulles planui subyrėjus, atsirado naujos perspektyvos senai Rusijos politikai - prasiveržti į Indijos vandenyną.

Antras Maskvos planų realizavimas įvyko šiais metais - jų įsitvirtinimas Afganistane ir JAV Ambasados sudegimas Pakistane. Pakistanas buvęs "Cento" pakto narys ir Washingtono patikėtinis, patyręs nemalonumų dėl atominės energijos ir atominio apsiginklavimo

Alan Pavilans, A.B., M.D.,
C.M., C.C.F.P.

riausybė Afganistane, pastatant savo šalininką Tarakį. Vėliau ji nužudžius, buvo pastatytas valdžion Aminas.

Pakistane perversmo keiliu buvo pašalintas Butto ir jo vietoje atsirado gen. Zia.

Nuverčiant Irano šachą, radikalusis elementas grojo pirmuoju smuiku per Tudeh komunistų partiją, kuri veikė pogrindyje, kėlė riaušes ir kurstė šite sektos mulas pagrobti valdžią Geopolitiniame islamo pasaulyje, kur dabar vyksta pirmojo veiksmo drama pagal Kremliaus planus, strateginis balansas, nuvertus šachą, krypta SSSR naudai. Rusų planai yra tie patys, kokie buvo ir praeitą šimtmetį, bet Britanija buvo pakeista amerikiečiais ir, prasidėjus veiksmui, jie pasimetė savo rolėje: nutraukė ginklavę Turkiją, apledo savo geriausią draugą Butto Pakistane. Iranui patvarkyti atsiuntė iš Europos aviacijos gen. Robert Huyser, kuris, aptaręs padėtį su gen. Ghara-Baghi, štabo viršininku ir to krašto generolais. Vietoje pataisyti komplikotą padėtį, spyrė šachui į užpakalį ir vyriausybės sudarė dr. Mahdi Bazargan, pritariant Khomeini. Šis vėliau, pavoju pajutęs, pats pabėgo.

Prisimenant praeitį, rasime dar keistesnių dalykų JAV užsienio politikoje. Amerikos užsienio reikalams sekretorius John Foster Dulles 1955 m. sudarė Bagdado pakta iš Turkijos, Irano ir Pakistano ginti Pietryčių Aziją. Į pakta buvo įtrauktas Irakas ir Britanija, JAV pasiliko jų sąjungininkės. 1958 m. Irako valdžia pateko į radikalų rankas ir apledo Sąjungą. Iš Bagdado centras buvo perkeltas į Ankarą, Turkijos sostinę. Ta sąjunga gavo pavadinimą "Cento". Vėliau Turkija išsivėlė ginčus su Graikija, Pakistanas neteko savo rytinės dalies Bangladeš. Prasidėjus Islamo kraštuose šnairavimams į krikščioniškąjį pasaulį, nesant tinkamo vado siekti užsibrėžtam tikslui, "Cento" sąjunga visai subyrėjo. Pats Dulles amerikiečių buvo laikomas Sovietų Sąjungos priešu. Dulles planui subyrėjus, atsirado naujos perspektyvos senai Rusijos politikai - prasiveržti į Indijos vandenyną.

Antras Maskvos planų realizavimas įvyko šiais metais - jų įsitvirtinimas Afganistane ir JAV Ambasados sudegimas Pakistane. Pakistanas buvęs "Cento" pakto narys ir Washingtono patikėtinis, patyręs nemalonumų dėl atominės energijos ir atominio apsiginklavimo

kivičio, pasuko pavėjui Maskvos link.

"Cento" paktas, sako gen. Zia, neturi dantų, jeigu jis būtų užpultas kaimynų, niekas iš pakto narių nėra įpareigotas siųsti jam pagalbą...

Lapkričio mėnesį Pakistano sostinėje Islamabad, užpuolus amerikiečių Ambasadą musulmonų fanatikams, gen. Zia atsiuntė jos ginti kariuomenę praėjus 6 valandoms nuo pastato apguldymo. Rezultate - pasiuntinybės sunaikinta ir du pasiuntinybės gynėjai amerikiečiai žuvo. Už trijų mylių nuo pasiuntinybės yra universitetas, kur dominuoja šite sekta, inspiruodama islamo fanatikus atakuoti amerikiečius. Visos pasiuntinybės yra viename rajone ir nuolatiniame policijos ir slapto žvalgybos apsaugoje, kur patruliuoja ore malūnsparniai ir minia galėjo būti pačioje pradžioje išsklaidyta. Gen. Zia nėra amerikiečių šalininkas, kaip jo pirmtakas Ali Butto. Jis yra islamo išpažinėjas ir galėjo duoti amerikiečiams "pamoką", nežiūrint, kad jis vėliau atsiprašė prezidentą Carterį už incidentą.

Geriausiais arabų kraštuose amerikiečių patikėtinis yra Pietų Arabija su didžiuliais naftos šaltiniais. Nelaimė, tas kraštas iš pietų ir šiaurės yra jau apsuptas nedraugiškų pro-komunistinių valstybių: Pietų Yemen pietuose ir Irakas su Iranu šiaurėje, nors Iranas dar nekomunistinis. Pietų Arabijos dykumose yra įvairių islamo sektų, bet krašte dominuoja Sunni sekta, kurios centras yra Meka.

Dieną prieš prasidedant Naujiems Metams pagal islamo kalendorių ir žengiant į 1400 islamo metus apie 200 ginkluotų islamo fanatikų įsiveržė į Sakred Moske, kur tuo laiku galėjo būti apie 50000 maldininkų ir jų vadas, virš 20 metų vaikas, priėjęs prie vyriausiojo šventykloje dvasiškio, kuris vadovavo maldoms, įsakė paskelbti maldininkams, kad jis esąs naujas islamo mesijas... Dvasiškiui pasipriešinus, per grumtynes vienas dvasiškių buvo nušautas.

Įsiveržė į kasyklą ginkluoti sukilėliai, šaukė "Mes esame Išganytojo pasekėjai" Malykla užima apie 40 akrų žemės su didžiuliu pastatu. Ginkluoti fanatikai karstuose išgabeno į malyklą ginklų ir šaudmenų (paprastai maldininkai, eidami su procesija, nešasi karstus).

Kada žinia pasiekė sostinę Rigadh, karalius Kalidas pasiuntė kariuomenę, kuri nutraukė bet koki susižinojimą su likusiu pasauliu ir apsupo mokyklą. Po savaitės sukilėliai buvo nugalėti. Tuo pačiu laiku buvo bandoma užimti Mediną, bet pastebėjus iš anksto, riaušininkai

Prūsijos Lietuviai, T. Lepner'io. (I-a laida 1744 m. Danzig'e)

NEPRIKLUSOMA LIETUVA

Pasikalbėjau su Gina

Mūsų montrealietė solistė Gina Čapkauskienė girdžiu jau grįžo iš gastrolių Australijoje. Rodos ne taip jau seniai išvyko, atėjo ir egzotiškų atvirukų su įrašytais jos ranka sveikinimais. Iš jų trykšta egzotika, iš jos - nerūpestingas džiaugsmas. Tai žinoma, tik paviršutiniai žiūrėti. (Kas gi gali taip visą laiką klykštauti?) Pastebėjau, kad ji rimtai apžiūrinėja žoleles ir sėkleles - lakštingalai reikia čiulbėti ne vien pilkom plunksnelėm apsitaisius - reikia išeiti Ginei į sceną ir lieknai ir geroje formoje ir skambiu balsu ir kūrybiškoje nuotaikoje ir - na, bendrai, lyg ir būtom pusiau paukštis, pusiau moteriškė. Taigi - po tuo skambančiu juoku yra geležinis pasiryžimas nepasiduoti negandams, kaip slogos, gerklės skaudėjimai, vėjai ar panašiai. Visai, žinoma, nekreipiant dėmesio, ar kas tau upą sugadino, ar ne, ar kas nors per sunku, ar ne.

Kai jau diena atrodė visai nupilkėjusi ir Montrealio vėjai plėšė plėšė kitoje gatvės pusėje girgždančias skardas nuo garažo stogo - girkstelių redakcijos durys ir su skambėjo (ach, taip vis tyrai) :- "Sveiki, sveiki, kaip laikotės?" - ir įžengė ramiai Gina iš po ilgos kelionės visai rami ir nepasišiaušusi, nei suplukusi, nei sulinkusi, nei užkimsi.

Gina apvažinėjo 6 Australijos miestus su koncertais. Perth mieste jai akomponavo vietos radiofono pianistas australas, o visur kitur - gabi lietuvaitė pianistė, Nemira Masiulytė.

Pradedu klausinėti kas kaip ir kur. Ji noriai pasakoja, aiškiai dar nenorėdama paleisti kelionės įspūdžių iš atminties. O aš klausausi, lyg turėčiau dvi poras ausų - asaulis toks įvairus ir vaizduotei veikiant, beveik kartu keliauji, jeigu kas nors su malonumu, kaip Gina, pasakoja.

KUO PASITIKĖTI ?

Pastitkėjimas ir ištiktinybė, pirmausia, priklauso šeimai. Nepastovti, trstanti šeima, jei tu šeimą didelį nuostimtis nebesugyvena, rodo tautos dekadansą. Būna, kad vienas šeimos narys ne ištiktinys arba girtuokliauja /dažniau iš vyrų/, o moteris su vaikais kenčia arba net pusbadžiu gyvena /kaip neretai pasitaiko dabartinėje Lietuvoje/, todėl ten yra daug išsiskyriusių šeimų ir vaikų lieka be tėvo. Pastirodo, kad susituokimo metu duoti pastžadėjimai dažnu atveju esti nepatiktimi.

Nė kiek negertau esti tarp valstybiniuose bei tarptautiniuose santykiuose. Kiekviena valstybė turi slapta /politinę ir kintančią/ politiją, kurios uždavinys, be kitko, sekti kitų valstybių ginklavimąsi bei karui pasiruošimus. Šios kartinės paslaptys nevisuomet pajėgtamos išsaugoti. Jos perkamos už didelius pinigus. Pastirodo, kad perspektyvos statgat praturtėti paslaptų saugojančius padaro svtruojančius ištiktinumo. Neretka geresni pavyzdžių, kaip kad švedų ir šveticų generolų išdavystė arba valstybės apsaugos planų pavidimas sovietams, įvykęs prieš kelis metus. Arba, kad ir Vakarų Vokietijos buvusio kanclerio Brandto artimausio bendradarbio pastrodė esąs sovietų šnipas...

Sakoma, reikta gyvenant pasitvesti šeimai, visuomenai, tautai, valstybei. Ne visi vienodai supranta tą pasitventimą. Štai S. Šetkus "Nepriklausomai Lietuvoje" Nr. 45 iš 31 spalio 1979, vartoja tokius terminus: "... būti pasitventus tu savo tautai", "... nuostirdžiai dirbti Lietuvai, Lietuvybei", "... Lietuvybė yra palatikymas Lietuvos latsvntimo veiksnis". Atrodo, kad pasitventęs, dirbant is palatikantis Lietuvos latsvntimo veiksnis, yra tikrai patriotas. Betgi tenka kalnuomet paabejoti tokių lozungų patikimybe, kol nebus tie lozungai įrodyti konkrečiais bei pozityviais darbais, naudingais tautos kamienui. Nesigėn, Lietuvoje, yra tautos

1980. I. 16.

visuma, gi mes, emigrantai, tai tik tautos atplatšos, neabejotinai tarpstantieji svetimųjų jūroje. Žodinės latsvntimo pastangos, nors nėra peiktinos, bet negali būti pernelyg ir aukštinamos, jei nuo jų tauta nleko konkretaus nesulaukia. Tų latsvntimo veiksnų išvirstinys ir pastgyrimo turis aspektas gali tautai teigti klatidnancas iluzijas, kad per pastmatymus su aukštats valstybės pareigūnais ir per jems itektus memorandumus galima būtų pastekti bet kurių Lietuvos latsvntimo konkrečių pasekmių. Tai toks demokratizmas, kurtuo neįmanoma pilnai pasitiktėti. Grdėjau ir charakteringą posakį: "Lietuvą latsvntina, o save valstina..."

Pradedant JAV prezidentu Roosweltu, visa eilė tų prelatų prttarta Pabaltijo valstybių išlatsvntimo ideja. Tačiau, kai reikėjo Helstinkto konferencijoje iertpti Pabaltijo valstybių okupacijos neprpažntimo klauzulę, nors ji ir buvo padėta, tai tai klauzulei pastrpštino anuometinis JAV Valstybės sekretorius Ktstingerts. Įvyko, kaip toje kamo patarlėje: "Pažadėjo, patteštjo - nedavė, negrteštjo".

Politikoje perdem vyrauja savanaudiškumas. Tad, nesant palankios politinės situacijos, latsvntimoveiksnų darbas tėra žodinė kova. Lietuvoje, jei tik bandė distidentai kiek pastretkšti, jie buvo nedelsiant brutaliai nubauti. Kol kad pastangos juos išlatsvnti iš tų mirties lagertų - nepadeda.

Kas kita žydat: jie neva sakosi Sovietų Sąjungoje yra persektojami, o štai jų distidentai jau atsldūrė JAV-ir Finkelšteinas, ir Štomas, ir Ginzburgas, ir jems gimintngas T. Venclova, o lietuviai distidentai Gajauskas, Petkus ir kiti - tebekenčia koncentracijos stovyklose. Sakystte, tai vienat, lyg prvilgtijuotai tautai, visur sekasi ir visur jems tektama pirmenybė/kaip kad ir vadnamam "Šventam Rašte" - ji buvusi Dievo išrinktoji tauta/. Ar toks vienos tautos aukštintimas neprtmena Hitlerio rasizmo, kuomet buvo

aukšttnamos artjų tautos ir pirmvtsko - vokiečių germanų tauta? Tai kur čia gali būti pastitkėjimas tautai, kurios nartai dedast įvairių tautų patriotats?

Koks galėjo būti pastitkėjimas lenkų tauta, kat ji sulaužė Suvalkų sutartį ir okupavo mūsų sotinę Vilnų? Koks galėjo būti pastitkėjimas vokiečiams, jei 1938 metais, Lenktjai itektus ultimatumą dėl diplomatinų sąntykių užmezgimo, vokiečiai, ruošėsi, Lietuvų kartinto pasprteštinto lenkam atveju, žaltbntu smūgtu okupuoti ne tik Klatpėdos kraštą, bet ir dalį Lietuvos? Štai "Švyturio" Nr. 12 iš brželio m. 1979 m. rašoma "Žlugimo išvakarėse" straipsnyje: "Vokietijos ginkluotoms pajėgoms 1938 m. buvo duota visiškal slapta direktyva Nr. 472/38, užgrobt Klatpėdą. Joje buvo pasakyta, kad jetgu Lenktja pradėtų prieš Lietuvą karintus veiksmus, tai retcho sausumos ginkluotosios pajėgos, remtamos avlactjos ir latvyno, be papildomos mobilizacijos žatbiškai turi užtmmt Klatpėdos kraštą ir kartu okupuoti kitas vakarų Lietuvos žemes - Užnemunę ir dalį Žemaitijos su Radviltiško ir Štautų geležinkelto mazgais".

Jei mūsų katmyntinių tautų patiktumumas yra gincytinas, tai ir mūsų pačių tautos nartų tarpe pasitaiko nepatiktumai asmenybų, kaip pav. generolas Vitkauskas /bene 1940 m. mūsų kartuomenės vadas/, kuris pastrodė esąs sovietams palankus ir jems vėliau tarnavo. Ir emigracijoje pasitaiko nepatiktumų asmenų, kurie, prstidengę patriotizmo skratste, tarnauja svetimtims dteivams...

Pastitkėjimas tarptautiniuose santykiuose - tai lygtos pasakėčios tiesos paukštis: ji sugauti, jei suspėsi, jam skrendant, užbertiant uodegos druskos. Todėl atsargus mūsų paskutntiojo Prezidento Smetonos elgesys, pergyvenant net tris ultimatumus /lenkų, vokiečių ir sovietų/ yra didžiai įvertintas, nes tautos gyvastinumas lko išlaikytas.

J. Valūnas

PERTH Miesto lietuviai, pasidžiaugę solistės Ginos ČAPKAUSKIENĖS viešnage ir koncertais, atsisveikina su ja Bendruomenės Valdybos surengtame priėmime. Ji kalbasi su jaunimo vadovu Eugenijum STANKEVIČIUM.

Iš Montrealio į Perthą nuskristi trunka 33 ir pusė valandos, su poros valandų pertrauka persėdimams. Vos tik po tokios ilgos kelionės askridus" buvo tuojau pagrobta į priėmimą. Tam ji buvo pasiruošusi ir giliųjų kvėpavimų jogiški ir dainininkiški pratimai padėjo atgauti energiją ir žvalumą. (Ne juokais, ji žino visus tuos triukus. O o aš maniau, kad tik aš viena tokia gudri).

Pasirodo Australijoje net lietuviai į koncertus suena bent valandą prieš prasidedant, kad gautų heresnes - Tikrai? - netikiu savo abiem porom ausų. - Tikrai - tvirtai patvirtina ir abejoti beveik nebe gražu.

VIETA, VADINAMA SNOGA

Vietos savivaldybė turi keturis pavadinimus ir sudėtingą savivaldą. Visa tai pavadinime Snoga: miestus,

Kas noriais į KANADOS LIETUVIŲ FONDA stojo, - tas Lietuvos laisvės reikalams aukojo!

LIETUVIAI PAVĖRGTU TAUTU ORGANIZACIJOJE

Pavergtų Tautų Organizacijos metiniai Pietūs-Diskusijos 1979 metais praėjo labai sėkmingai ir reikšmingai. Gruodžio 30 dieną į Esquire Hotel gražiai paruošta salė susirinko virš 75 žmonių iš septynių tautinių grupių: lietuvių, latvių, estų, ukrainiečių, lenkų, vengrų bei čekoslovakų.

Subuvimą atidarė PTO prezidentas čekoslovakas Fred Pejskar, pakviesdamas praveisti bendrą maldą estų vyskupą dr. H. Raudseep. Pietūs užtruko apie valandą, po ko diskusijoms pirmininkauti buvo pakviestas Brock universiteto profesorius latvis dr. Juris Dreifelds ir klausimus atsakinėti Kanados Parlamento nariai Joe Reid ir Allan Pietz.

Kadangi klausimų iš anksto paduota virš 20, tai jie buvo suskirstyti pagal pavergtų tautų, Kanados bei pasaulinės politikos reikalus. Parlamentarai pasikeisdami klausimus atsakinėjo, išreikšdami savo nuomonę bei tai, kas būtų priimtina svarstyti Kanados vyriausybei. Ypač plačiai buvo apsvartyta Baltijos valstybių pavergimo reikalai, laisvo apsisprendimo teisės klausimas.

Parlamentarai į visus klausimus nepajėgė atsakyti ir gyrė PT Organizaciją už tokių klausimų kėlimą ir ju-

- Ir koncertai prasideda punktualiai - triumfališkai pareiškia Gina su lengvo forte užbaigimu.

- Tikrai? - dar nelabai tikiu.

- Tikrai, tikrai.

Žiūrėk tu man... Kaip čia padaryti tokį stebuklą Kanadoje? Ką čia Kanadoje, užtektų to stebuklo ir Montrealyje, nors situacija jau per 25 metus šiek tiek pagerėjo.

Lietuviai Australijoje nepaprastai išsiilgę žmonių iš čionykštės padangės. Kiekvieną svečią ar menininką ar ne subitinka kaip ilgai nematytą giminės nario, apie kurį dažnai kalbama ir kuris dažnai prisimenamas tylomis.

Didesnėse vietose būdavo žmonių virš 400, kitur 300, mažesnėse susirinkdavo 100, įskaitant vaikus ir močiutes su tėvukais. (Bilių kainas nustatė demokratiškai - viems visur po \$4).

Smagu buvo Ginei dainuoti, žinant kad šis menas neužleistas ir tolimoje Australijoje lietuvių tarpe. Yra geri chorai, o ir šiaip žmonės susirinkę dar mėgsta padainuoti. (O, tai aš jau galėčiau irgi ten pritapti, nes kažkas traukia mane už gerklės, kai tik įsilinksminu tarp draugų). Tik kažkaip jau rečiau tie draugai nudžiunga, kai aš savo stygas pradėdu derinti. Kažin kodėl? Reikės Ginos paklausti).

Gina dainavo Perth e, Adelaidę, Geelonge, Melbourne, Sydneyje, Canberrą miestuose. Koncertus ruošė Australijos Lietuvių Bendruomenė, siuntė Pasaulio Lietuvių B-nė, kuri prisidėjo ir prie dalinio kelionės finansavimo. Programoje - H. Pi rcell, G. F. Haendel, W. A. Mozart, J. Gruodis, J. Govedas, G. Dinizetti.

Smagu girdėti, kad mūsų jauno kanadiečio kompozitoriaus naujai sukurtos dainos specialiai šį kartą Ginei - buvo sutiktos su dideliu susidomėjimu. Jis gavo daug prašymų sukurti dainų chorams. Visi pasigenda moderniškesnių naujų, kartu ir charakteringai lietuviškų dainų. O šis jaunas kompozitorius (prašęs ir buvo išpildyta originalios jo dainos ir chorinių vienetų, kaip pav. Volunės ir kitų).

Po koncertų serijos, Gina turėjo progos pabūti 5-ketą dienų Naujojoje Zelandijoje kaip paprasta turistė. Bet ji negali būti paprasta turistė, nes jai per daug tikrai įdomi nežinomo krašto aplinka, žmonės, augmenija. Ir ji eina nežinomais takais ir keliais, gerai išsižiūrėdama ir įsiklausydama.

Kaip gerai, kad mūsų praeitis mus surišo su gamta, galvoju. Tai nedingo metų ir įvykių ir vietų maišatyje, o dar labiau ryškėjo, kaip pastebiu ne pas vieną lietuvį ar lietuvę, menininką ar ne.

(bus daugiau)

prtemiesčius, išstbarsčtu - talat žemėje. Gamta - Verstus apyltnkėse ūktntnkus, mltūn upė su intakais - mltkntnkus, vasarntkus tr tuos, kurie juos aprūptna pastoge, suststektmu, mltst, sportu ir įranktais, bet vsats kitats reikmentms. Darbdavys - INCO ir FALCONBRIDGE. Turtas - me-

prtemiesčius, išstbarsčtu - talat žemėje. Gamta - Verstus apyltnkėse ūktntnkus, mltūn upė su intakais - mltkntnkus, vasarntkus tr tuos, kurie juos aprūptna pastoge, suststektmu, mltst, sportu ir įranktais, bet vsats kitats reikmentms. Darbdavys - INCO ir FALCONBRIDGE. Turtas - me-

prtemiesčius, išstbarsčtu - talat žemėje. Gamta - Verstus apyltnkėse ūktntnkus, mltūn upė su intakais - mltkntnkus, vasarntkus tr tuos, kurie juos aprūptna pastoge, suststektmu, mltst, sportu ir įranktais, bet vsats kitats reikmentms. Darbdavys - INCO ir FALCONBRIDGE. Turtas - me-

prtemiesčius, išstbarsčtu - talat žemėje. Gamta - Verstus apyltnkėse ūktntnkus, mltūn upė su intakais - mltkntnkus, vasarntkus tr tuos, kurie juos aprūptna pastoge, suststektmu, mltst, sportu ir įranktais, bet vsats kitats reikmentms. Darbdavys - INCO ir FALCONBRIDGE. Turtas - me-

prtemiesčius, išstbarsčtu - talat žemėje. Gamta - Verstus apyltnkėse ūktntnkus, mltūn upė su intakais - mltkntnkus, vasarntkus tr tuos, kurie juos aprūptna pastoge, suststektmu, mltst, sportu ir įranktais, bet vsats kitats reikmentms. Darbdavys - INCO ir FALCONBRIDGE. Turtas - me-

prtemiesčius, išstbarsčtu - talat žemėje. Gamta - Verstus apyltnkėse ūktntnkus, mltūn upė su intakais - mltkntnkus, vasarntkus tr tuos, kurie juos aprūptna pastoge, suststektmu, mltst, sportu ir įranktais, bet vsats kitats reikmentms. Darbdavys - INCO ir FALCONBRIDGE. Turtas - me-

prtemiesčius, išstbarsčtu - talat žemėje. Gamta - Verstus apyltnkėse ūktntnkus, mltūn upė su intakais - mltkntnkus, vasarntkus tr tuos, kurie juos aprūptna pastoge, suststektmu, mltst, sportu ir įranktais, bet vsats kitats reikmentms. Darbdavys - INCO ir FALCONBRIDGE. Turtas - me-

prtemiesčius, išstbarsčtu - talat žemėje. Gamta - Verstus apyltnkėse ūktntnkus, mltūn upė su intakais - mltkntnkus, vasarntkus tr tuos, kurie juos aprūptna pastoge, suststektmu, mltst, sportu ir įranktais, bet vsats kitats reikmentms. Darbdavys - INCO ir FALCONBRIDGE. Turtas - me-

AGUONA

INCOME TAX

* Informacija
* Planavimas
* Pildymas
telefon: 727 - 0879 arba
721 - 7916 vakarais
LEONAS MARKAUSKAS

N. KVIETINSKAS

TAUTINIAI DRABUŽIAI IR JŲ RAŠTAI

Antanas ir Anastazija TAMOŠAITIS.
LITHUANIAN NATIONAL COSTUME. LITHUANIAN FOLK
ART INSTITUT, Toronto, 1979. Lithographed by
J. B. D. Danaitis. Time Press Litho Ltd. 256 p. in-4.

1. ŠIOS KNYGOS ISTORIJA

Įdomu pastebėti, kad ši nepaprasto grožio knyga atsirado, kaip ir joje perteikiamas liaudies meno lobiai susitelkę, ne tik atkaklaus darbo, bet ir nemalonaus atsitikimo dėka: didžioji A. Tamošaitis veikla šioje srityje prasideda jo atleidimu iš Meno mokyklos dėstytojo pareigų.

Lietuvių meno kūrėjų draugijos, o vėliau Meno mokyklos profesoriai nuo pat 1922 metų ėmė raginti Švietimo ministeriją įsteigti tautos dailės skyrių, rūpinantis dailiojo audimo pramone ir liaudies meno apsaugojimu.

Besitęsiant toms kalboms, A. Tamošaitis suspėjo įstoti į Meno mokyklą ir ją 1931 m. baigti. Tapęs tuojau pat joje audimų ornamentikos dėstytoju, jis pradėjo dar garsiau reikalauti, kad Meno mokykloje būtų mokoma tautos dailės ir dailūs audimas. Už tuos reikalavimus jis 1933 m. buvo atleistas iš Meno mokyklos.

Tada A. Tamošaitis pradeda dirbti pilnu laiku ŽŪ Rūmuose, kur jau nuo 1931 m. jis buvo liaudies meno ir namų pramonės skyriaus vedėjas. Darbo sąlygos ten buvo patogios. ŽŪ Rūmai rūpinosi amatų plėtojimu, t. g. ir sodraus audimo atgavimu. Taip prasidėjo A. Tamošaitis kelionės į įvairias Lietuvos vietas, renkantis senosios audinio (kartais atperkant jų gabalus tiesiog iš skudurininkų) tų audinių meno tyrinėjimas, audimo mokytojų ruošimas ir jų siuntimas į įvairias apylinkes vadovauti audimo kursams.

Žinoma, pasilikdamas Meno mokykloje, A. Tamošaitis,

vistiek būtų domėjėsis senųjų audimų bei drabužių rinkimu ir tyrinėjimu, bet blogos sąlygos ir tam darbu paskirdamas tik dalį laiko. O laikas greitai bėgo. Niekas tada nenujautė, kad tebuvo likę šeši laisvės metai.

Tą drabužinį rinkimą ir jų tyrinėjimą darbą papildė A. Tamošaitis patyrimas, įgytas mokant audimo ir dėstant liaudies meną mokyklose ir kursuose: Moterų Dailės Mokykloje, Mergaičių Mokytojų Seminarijoje, Dotnuvos ŽŪ Akademijoje.

To darbo pasėkos buvo išreikštos straipsniuose spaudoje ir ypač per tuos keletus metus parašytose knygose: Sodžiaus Menas 1931-39, kurių du paskutiniai tomai paskirti moterų tautiniams drabužiams, Audimas 1933, Austiniai Kilimai 1935, Staltiesės 1937.

Anastazija Tamošaitienė audimais užsiima irgi nuo pat jaunystės, nuo 1932 m., kaip ŽŪ Rūmų audimo kursų vedėja įvairiose vietose, vėliau ŽŪ Rūmų audimo mokytoja, Vilniaus Margių vedėja, Kauno Tautos dailės instituto lektorė. Savo patyrimą ji yra išreiškusį daugelyje straipsnių ir dviejuose knygose: "Mezgimas ir namie austi drabužiai" 1937, "Mūsų rankdarbiai" 1939. Nuo atvykimo į Kanadą ji yra išmokusius auti daugelį moterų ir pati yra išaudusi arti tūkstančio tautinių drabužių vien Kanadoje gyvendama.

Dail. A. A. Tamošaitis darbas buvo įvertintas Lietuvoje, o taip pat ir 1938 m. Berlyno parodoje, kur jį išstatyti tautiniai drabužiai laimėjo pirmąją premiją.

Taigi, ši knyga yra tų kelių dešimčių metų darbo iš-

dava ir, kaip patys jos autoriai sako, 1937-39 m. išleistų paskutinių dviejų Sodžiaus Meno tomų tęsinys bei papildymas, nes jų rinkinys, atgabentas į Kanadą, buvo papildytas vėliau gautais kaimo audėjų darbo drabužiais.

2. KNYGOS MEDŽIAGA

Į šią knygą autoriai įdėjo savo viso gyvenimo patyrimą ir penkerius metus tiesioginio darbo. Norint ją tinkamai apdailinti, jų pačių tvirtinimu, būtų reikėję dar vienus metų. Tuo atžvilgiu ir pasitaiko kai kurių skubotumo žymių.

Pradžioje įdėtas Vytauto Lietuvos žemėlapis, nepaaiškinant, koks yra ryšys tarp žemėlapių ir liaudies meno. Nepažimėta iš kur jis paimtas, nors nurodytas jo autorius.

Drabužių atžvilgiu, Lietuva suskirstyta į septynias sritis: Aukštaitija, Vilnija, Dzūkija, Kapsai, Zanavykija, Mažoji Lietuva, Žemaitija. Nusistovėję lietuvių apgyvento ploto dalių pavadinimai yra: Mažoji Lietuva, Žemaitčiai, Aukštaitčiai (visas kraštas į rytus ir į pietus nuo Žemaitčių). Sritys - žemėlapyje pavadintos Dzūkija, Kapsai, Zanavykija - yra, iš tikrųjų, pietinės Aukštaitės dalys. Taigi, to žemėlapyje Aukštaitiją geriau būtų vadinti Šiaurės Aukštaitės Vilnijos ribos keistai sutampa su demarkacijos linija. Atrodytų, kad lenkai, ją išvesdami, kreipė dėmesį į kaimo audimų savybes arba, kad to krašto drabužiai susipavidalino po Vilniaus atskyrimo nuo Lietuvos.

Knygai šiek tiek kenkia jos raidinis vienodumas. Pasitenkinta trijų dydžių raidėmis. Kai tame pačiame

puslapyje pasitaiko dvi ar trys antraštės, darosi sunku nustatyti tarp jų santykį. Turint daugiau laiko, būtų buvę galima ir pačią knygą medžiagą griežčiau suskirstyti, ypač jos pradžioje.

Keli trumpi pirmieji knygos skyriai (11-65 psl.) išaiškina tautinių drabužių prastorę bei trumpą jų istoriją, taip pat jų paruošimą pradedant verpimu, baigiant pasiuvimu ir nešiojimu, paličiant įprastines papuošalus: karolius, seges ir kt. Po to seka moterų drabužių ir galų, vyrų drabužių aprašymas.

Didesnioji knygos dalis (66 - 233 psl.) paskirta kiekvienos iš septynių sričių drabužių savybių aiškinimui. Visur maždaug tos pačios drabužių dalys, nors kai kuriose vietose senovės nešiosenailgiau išsilaikė negu kitur. Pagrindinis skirtumas tarp jų slypi raštuose, nes savitas spalvų naudojimas yra esminis lietuvių tautinių drabužių bruožas.

Prisideda dar du pagalbiniai skyriai: vaikų ir lėlių drabužiai. Pasirodo, kad jie būdavo išaudžiami tam tikslui į juos įdedant dekoratyvinius motyvus taip, kad būtų išlaikyta reikiama proporcija tarp jų ir drabužių dydžio.

Knygos įdomumą ir jos vertę padidina gausios iliustracijos. Jų yra iš viso 561 neskaitant piešinių, padarytų kiekvienos srities įvadiniam lapui. Jos yra trijų rūšių. Paskirai sričiai skiriamas pirmasis lapas su spalvotomis nuotraukomis. Vienoje lapo pusėje A. Tamošaitis spalvoti piešiniai, vaizduoja moteris ir vyrus tautiniuose drabužiuose: jų yra visados po dešimtį. Antroje pusėje irgi spalvotos nuotraukos: juostos, prijuostės, audimai ir moterys su tautiniais drabužiais. Visos kitos nuotraukos yra nespaltos. Reikia tik pasidžiaugti, kad viskas buvo padaryta ir tos puošnios iliustracijos ir patys spausdinimo darbas lietuviškoji Toronto spaustuvelyje.

Knygos gale randame reikalingus priedus: vienaspal-

vių ir spalvotų iliustracijų sąrašai, techninių pavadinimų žodynas, bibliografija, indeksas.

3. KŪRYBIŠKUMAS IR PAMĖGDŽIOJIMAS

Šios knygos autoriai mums perduoda mūsų praeities lobį. Jis juo labiau brangus, kad mūsų praeitis mums tėra maža ką palikusi. Tą palikimo skurdą gražiai išreiškia H. Nagys:

"... ir sapnas man iš lėto mirė širdyje: mažiau tiktai mažas, vargingas lūšnelės, tartum mažus našlaičius, klūpančius pusnyuos..."

Sapnas dėlto ne vienam miršta. Lietuvių darbas būdavo įdaiktinamas nepastovio medžiagoje. Suplikacijų ugnis ir karas - nuolat nubraukdavo viską nuo žemės paviršiaus. Taigi ir liko tiktai tos lūšnelės, keliasdešimt gražių bažnyčių, dar Vilnius su savo senamiesčiu. Liko ypač žmonės, kiek jų dar liko, ir tai ką jie turi savyje ar su savimi.

Palikimo skurdumas mus padarė minkštuoliais, nesupatikinčiais savimi, iki gyvo kaulo perimtais saviniekais. Bet jis paliko mūsų vaizduotę šviežią, laisvą, jis nesustingdė mūsų kūrybiškumo. Turtinę paveldėjamą sunku nešti. Tuo metu, kai daugumo Europos tautų žmonės jau seniai buvo susiskirstę į menininkus ir meno nesuprantančius mies-

tionis, beveik kiekvienas lietuvis sugebėjo pats išreikšti savo nuotaikas jam prieinamu, paprastu būdu: dainoje, kasdienių reikmenų išdrožinėjimuose, audimų raštuose.

Iš tos jaukios, ką tik mirusios praeities, ir ateina šioj knygoj vaizduojami tautiniai drabužiai. Norint juos suprasti, reikia juos palyginti su kitų kraštų drabužiais.

Visuose kraštuose buvo susidarę trys luomai: didieji, kaimiečiai ir daugiausia mažiaus skaitlinga miesčionija. Visuomenės skonių apsirėngime pasidalino didieji. Jie žinojo esą išskirtiniai žmonės, dėl savo vertės neabejojo, tik norėjo ją vėl išlaikyti - maras, badas, ugnis ir karas - nuolat nubraukdavo viską nuo žemės paviršiaus. Taigi ir liko tiktai tos lūšnelės, keliasdešimt gražių bažnyčių, dar Vilnius su savo senamiesčiu. Liko ypač žmonės, kiek jų dar liko, ir tai ką jie turi savyje ar su savimi. Drabužių dalys buvo ryškios, bet vienspalvės, išskyrus ypatingus atvejus. Tą jų nešiotę perimdavo miestiečiai ir paskui, su reikalingais suplatinimais, kaimiečiai. Tad romantizmo įtakoj pradėjus kurti įvairių kraštų tautiniams drabužiams, juose išliko nemaža jų pirminių žymių: vienspalviskumas, iškilmingumas, kai kada perdidelis įvairumas. (bus daugiau)

KNYGOS AUTORIAI:

DAUGIAUININKAI ANASTAZIJA IR ANTANAS
TAMOŠAITIS

ŽMONIŠKUMO ŠVIESOJE...

(tęsinys)

Gydytojas M. Blatas, karui baigiantis, viename savo laiške rašė J. Striaupui: "Argi aš kada nors galėčiau atsidėkoti ir atsilyginti Tamstoms už tą didvyrišką pasiaukojimą ir tą didelę žmonių meilę, kuri privertė jus drąsiai ir riteriškai nestis į siaučiančio žiaurumo jūrą..."

"Ir kur tik neteko būti. Apie dešimt žmonių apėjome ir visi mus slėpė, valgydino. Jie saugojo mus nuo mirties patys būdami mirties pavojuje. Tačiau nieko nepabugo. Jie buvo tikri žmonės. Aš visada būsiu dėkingas lietuviams (išvardintos pavardės Anykščių rajone ir kitur).

Slapstydamasi nuo fašistinių žvėrių, apėjau daugelį vietovių: Šiaulius, Šiluvą, Kauną, Alytų, Troškūnus, Ir visur, kurėjau, kur pabuvojavau, mane lydėjo nuoširdus paprastų Lietuvos valstiečių ir darbininkų rūpinimasis: jie darė viską, kad gyvenčiau. Ir aš supratau, kad ne dori lietuviai, bet fašistai nužudė mano motiną, brolių, seserį, sunaikino šimtus ir tūkstančius žmonių - lietuvių, žydų, rusų, lenkų, ukrainiečių..."

Šiuo metu gyvenu Klaipėdoje, ištekejau už lietuvio, turio šeimą, dirbu medicinos seserimi. Aš laiminga! (Taip pasisako E. Jakobsonaitė)

"Jų negalima užmiršti" - sako G. Perienė. "Sutikau visą eilę žmonių - inteligentų ir darbininkų, kurių kilumo, humaniškumo, pasiaukojimo aš niekuomet neužmiršiu. Tai buvo jautrių sielų ir drąsių širdžių žmonės, kurie hitlerinų žvėrių siautėjimo dienomis rodė tikrą žmoniškumo pavyzdį." Ji išvardina visą eilę įvairios profesijos žmonių, kurių pavardes dar atsiminė. Jų tarpe profesorius, 4 psl.

agronomų, gydytojų, seserų, visa eilė paprastų žmonių ir du kunigai - Paukštys ir Borevičius. Jie rizikavo savo ir savo šeimų gyvybe, atlikdami žmogaus pareigas". pažymi ji.

"Paskirtą valandą nuėjau prie vartų. Apsidairiau. Nieko nebuvo. Kiek palaukus, prisiminiau, jog kalbėjusios telefonu balso tembras pasirodė man nepažįstamas, pamaniau, kad tai buvo nevykęs pajuokavimas, ir jau norėjau eiti namo. Staiga iš tarpvarčio išniro skurdžiai atrodanti, kiek tai buvo galima pamatyti silpnoje šviesoje, nepažįstamo veido moteris ir priėjo prie manęs.

- Dėkui, kad atėjote, - tyliai pasakė ji.
- Tai jūs? - nustebau. - Kaip jūs pasikeitėte. Niekad nepažinčiau.
- Jūs ir negalit manęs pažinti, nes mes nepažįstamos...
- Tai kodėl jūs pasivadinau Karlinkiene?
- Jūs neateitumėt, jeigu jus kvieštų nepažįstama. Aš Karlinkienės sesuo.

- Nežinojau, kad Karlinkienė turi seserį... Nepažįstamoji susigūžė, jos veide šmėžtelėjo neviltis ir baimė.

- Aš jums tikiu, pasakiau, - o kur Karlinkienė?
- Nežinau, - atsakė moteris, ir jos balse skambėjo skausmas įtikino mane stipriau už tūkstančius žodžių. Valandėlę stovėjome tylėdamos.

- Aš turiu mergytę, ji šviesiaplaukė, žydrų akių, ji visai nepanaši į žydų vaiką. Greit vėl bus akcija, mane išpėjo. Ją nužudys, paėmkit ją, išgelbėkit, - jos šnabždesys pynėsi su ašaromis. - Mano vyras Pomerancas, jis smuikininkas, jūs tikriausiai girdėjote jį, paimekite mergytę, ji tokia gražutė...

- Paimti... Bet kaip?
- Ateikite į getą.
Supratau visą to pasiūlymo nerealumą. Man ateiti į getą, pasiimti vaiką ir išeiti...

- Tai neįvykdoma. Bet jeigu galėtumėte išnešti ją iš ten, sutinku ją paimti. Galvokite jį, galvosiu aš, gal rasim būdą. Tik nedelskit, - pridūriau.

Išsiskyrėme. Po kelių dienų ji man paskambino. Ši kartą susitikom lenkų gimnazijos tarpvartėje. Atsirado žmogus, apsiėmęs paimti iš geto ir atgabenti pas mus kūdikį. Kailių fabriko direktorius, lietuvis, pavarde užmiršau. Pasikėlau dieną, tiksliau naktį, nesulaukiau. Po kelių dienų telefonu pasakė kitą datą. Bet ir vėl nesulaukiau. Po daugelio naktų, kai praradusi viltį, lioviausi laukti, apie trečią valandą nakties tyliai suskambo durų skambutis. Pamaniau, mano vyras - Kipras Petrauskas - grįžta iš medžioklės ir paskubėjau atidaryti. Bet, kai praveriau duris, už jų stovėjo nepažįstamas žmogus ir senutė su dideliu skaros ryšuliu ant rankų. Greit įleidau juos, užtrenkiau duris ir nutempiau atėjusius į nuošaliausią mūsų buto vietą - virtuvę. Išvyniojom kūdikį. Jis ramiai miegojo. Paėmiau jį ir nunešiau į miegamąjį. Vyrškis, padavęs man raštelį, drabužių ryšulėlį ir buteliuką su žinduku, su senute išėjo.

Likau viena su miegančiu kūdikiu. Mano vaikai ir auklė nieko negirdėjo ir ramiai miegojo. Tik dabar iškilo man visas šio įvykio pavojingumas. Prisiminiau, kaip žuvo Vilkaviškio notaro šeima... Sėdėjau ir mąščiau: o gal šis žmogus ryt atves pas mus vokiečius?... O gal net rytojaus nelauks... O gal... Ir daug dar apie tą "gal" aš tą naktį galvojau. Gal tai visai ne tas kūdikis, dėl kurio buvo tartasi. Na, bet tai jau nesvarbu, pagaliau kūdikis, nekaltas kūdikis.

Perskačiau paliktą raštelį:
- Jos vardas Suzi, bet jūs pavadinkite ją Danute.
Peržiūrėjau ryšulį, grįžau į miegamąjį ir vėl, atsisdusi ant lovos krašto, ėmiau svarstyti, kaip sumažinti pavojų. Visi, kas pas mus atsilanko - o tokių buvo nemaža, - atkreips dėmesį į naują šeimos narį. Be to, ir mano vaikams, ir jų auklei reikia paaiškinti apie atgabentą kūdikį. (bus daugiau)

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

IŠ PADANGĖS MIELOS

/Iš spaudos okup. Lietuvoje tr. išsivertijo/ Parinko J. P-lis

KAUNO STADIJONAS

Jau prieš 11 metų kauniečiai Jonas Putna buvo suprojektavęs prie Kauno sporto salės naująjį stadioną. Metams prabėgus, stadionas dar nebaigtas. Kaltė meta ma statybininkams, kurie vis uždelsdavo darbus. "Komjaunimo Tiesa" 106 nr. cituoja Kauno sporto kombinato direktorių Vytautą Baublį: "Apie stadiono statybą galima parašyti didžiulį romaną... kaip ateityje nereikia statyti..." Po vienuolikos metų vis tiek manoma, kad dar šią vasarą bus pradėtos stadione futbolo rungtynės. Jame bus vietos 12.000 žiūrovų.

* Būtų įdomu (tiems, kurie nebijo tiesos) paskaityti tokį "romaną", kaip neįvyksta statybos.

Tik, žinoma, Komjaunimo Tiesa, nei komunistiniai tiesos "mylėtojai" ne tik neskaitytų (nebent pasislėpę), bet tuo labiau neišdrįstų tokį rašyti. Juk didysis "brolis" ir "draugas" už tai už pakarpas nutvertų...

KUR TOS PADANGOS ???

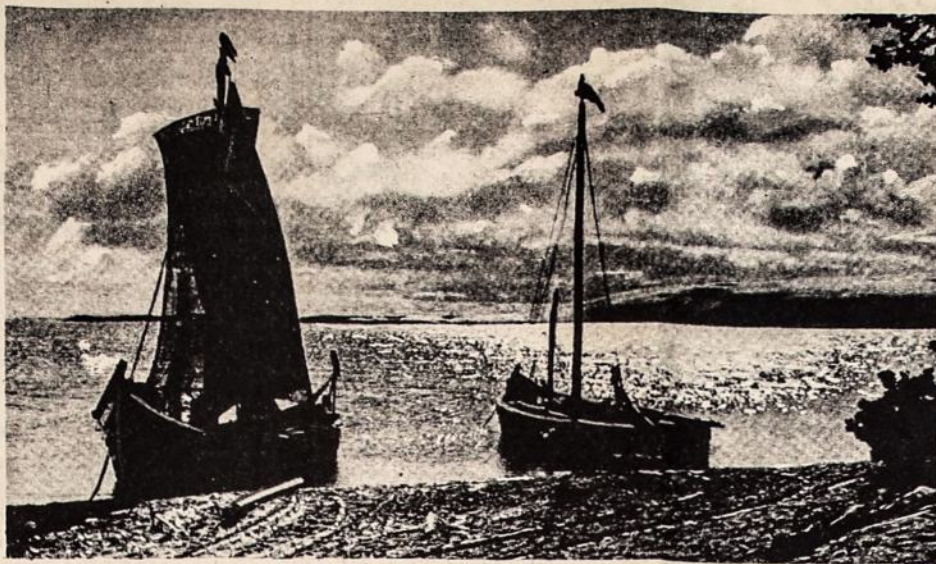
Autoserviso parduotuvėje Trakų plente rugpjūčio 25 d. norėjome nusipirkti padangų automašinoms "Žiguli 2103". Artėjant parduotuvės atidarymui, atsirado žmonių, kurie, ką tik atvykę, stengėsi būti arčiau durų. Joms atsivėrus, daugelis skubėjo tiesiai prie kasos, nors niekas dar nebuvo išrašęs čekių. Praėjus 5-7 minutėms, parduotuvės direktorius paskelbė, kad padangoms čekių jau nebėra.

Kai paklausėme, kodėl, direktorius, kaip mums atrodo, sąmoningai suardė tvarką, jis įsitempė į savo kabinetą vieną iš šio laiško autorių, o kitus, norėjusius įeiti kartu, nuo durų nustumė. Kabinete jam, o vėliau ir kitiems vis dėlto įėjusiems, direktorius grąšino iškviesiant moliciją, pasodinsiant 15-kai parų, pranešiant darboviečių vadovams...

Pareikalavome skundų knygos. Skundą pasirašė daug žmonių.

Viską dabar apgalvoję, galime padaryti išvadą: dauguma čekių buvo išdalinta dar iš vakaro. Kaip kitaip per keletą minučių galima parduoti kelis šimtus padangų?

* Žymiai palengvėtų padėtis, jeigu Maskva paskirtų didesnę padangų kvotą lietuviams. O dar geriau - jeigu patys lietuviai sau pasiskirtų tiek padangų, kiek jų reikia, ir pardavinėtų ištisus metus, kaip kad normaliai daroma visuose laisvuose kraštuose...

NIDOS VAIZDELIS.

SUNKŪS METAI SOVIETŲ RUSIJAI

Sovietų valstybinio plano ministeris N. Baibakov ir finansų ministeris V. Garbuzov atidengė aukščiausio sovieto posėdžiuose sunkią ekonominę padėtį. Valstybiniai planai laikui bėgant monė šakose toli gražu neįvykdyti, trūksta mėsos, grūdų, net naftos ir akmenų anglių.

Piktą kalbą buvo pasakęs Brežnev'as partijos centro komiteto plenumo. Jam kaltinant atskirų įstaigų vadovus, iš salės partiečiai garsiai pritarė: "teisybė, teisybė". Iš visų kalbų užsienio stebėtojai gavo įspūdį, kad sovietų vadai kartoją tą pačią temą jau daug metų: "Partijos planai buvo puikūs, jos sumanymai labai geri, tik tu planų vykdymo apsilėidė".

* Brežnev'as savo kalboje buvo nepaminėjęs apie tai, kur visi gamybos produktai nukeliauja pirmoje vietoje - karo reikmenims, dideliame šnipų ir "prižiūrėtojų" kadrui išlaikyti. Žinoma, kad norma neišpildyta, nes jos niekada negana, o ir patys rusai - prie darbo jau ne tokie greitai...

UŽUOJAUTA IEŠKANTIEMS GEDIMINO PILIES

Gedimino pilis - bene gausiausi turistų lankoma vieta Vilniuje. Čia nuo ryto iki vakaro traukia žmonės ir pavieniui, ir būreliais. Labai dažnai tenka sutikti sostinės svečius, klaidžiojančius apie Pionierių rūmus, įvairiomis kalbomis klausiančius praeivių kelią į pilies kalną.

Argi taip sudėtinga įtaisyti aiškiai matomose parko vietose gražias lenteles, rodančias kryptį į Gedimino pilį, su užrašais keliomis kalbomis, skelbiančias mūdaroma visuose laisvuose kraštuose?

SLAVŲ NUOŠIMTIS LIETUVOJ "NEŽYMIAM" PADIDĖJO

Preliminariniai Sovietų Sąjungos gyventojų surašymo duomenys rodo, kad Lietuvoje Latvijoje ir Estijoje mažėja prieauglis, sparčiai senstai planai laikui bėgant monė šakose toli gražu neįvykdyti, trūksta mėsos, grūdų, net naftos ir akmenų anglių.

Tačiau imigracija į Lietuvą dar neatrodo esanti pakankamai gausi, kad galėtų reikšmingai pakeisti šalies tautinę sudėtį.

Tarp 1970 ir 1979 gyventojų skaičius Lietuvoje padidėjo 8.7%. Tai spartesnis prieauglis, negu trijose slavų respublikose (Rusijoje, Ukrainoje, Gudijoje), bet žymiai lėtesnis, kaip Centrinėje Azijoje. 1959 m. Lietuva turėjo 8 vietą tarp sovietinių respublikų prieauglio atžvilgiu, 1970-9-tą, o dabar pasitraukė į vienuoliktą vietą, pralenkta Tadžikistano ir Kirgizijos.

KLAIPĖDA

Iš senųjų Lietuvos miestų sunkiausiai vyksta restauruoti Klaipėdos senamiestis. Žinomas architektas Algimantas Miškinis Literatūros ir Meno savaitraštyje išspausdino tuo reikalu kritiką straipsnį. Ten rašoma, kad nors Klaipėdos senamiestis jau 1959 m. buvo paskelbtas architektūrinis paminklas, bet pirmieji namai buvo restauruoti tik 1971. Per parengties laikotarpį buvę nugriauta architektūriniai atžvilgiu vertingų pastatų, pastatyta namų, nepriderintų senajai Klaipėdos architektūrai. Vertingiausia Klaipėdoje esanti "kompozicijos visuma, kuriai būdinga, ypač

šiaurinėje dalyje, gana vienos geometrinės erdvės, dvelkiančios viduramžių asketizmu". Problemų architektams kelia ir pilies ir jos aplinkumos restauravimas, buvusių pylimų ir kanalų sutvarkymas. Straipsnio autorius pripažįsta, kad "naujoji architektūra istorinėje Klaipėdos senamiesčio dalyje, atrodo, dar tebėra architektų Achilo kulnas".

RELIGIJOS LAISVĖS ŠALYJE BAUDŽIA UŽ KRYŽIŲ STATYMĄ

KB Kronikos praneša, kad už kryžiaus pakelęje pasta - tymą Ričardas Petrauskas buvo išsiųstas į kariuomenę Kinijos pasienyje.

Antanui Žilinskui atimta teisė į mokslą ir uždrausta ginti Kauno politechnikume diplomą. Jis paverstas eiliniu darbininku, nors jau buvo išklauses ir išlaikęs egzaminus iš visų politechnikumo kursų.

* Stebimės ypač paskutiniųjų įvykių raidoje Irane, religiniu fanatiškumu XX-ame šimtmetyje. Dar labiau tenka stebėtis fanatiškumu XX-ojo šimtmečio "apšvietųjų" elgesiu...

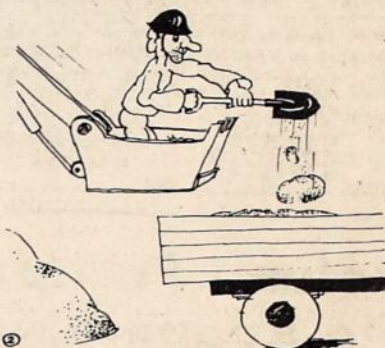
ŽIRGŲ LENKTYNĖS PAMINĖTI VOKIEČIŲ OKUPACIJOS PABAIGAI

Lazdijų rajone, paminėti 35 metus, kai vokiečiai buvo išstumti iš Lietuvos, kaip rašo "Valstiečių Laikraštis", buvo suruoštos tarprajoninės važnyčiotojų su eikliais žirgais lenktynės. Jos vyko Kirsnos kolūkio hipodrome.

KREIVI VEIDRODŽIAI

Parinko M. Čapkauskas

Štai kaip "šluota" vaizduoja žemkasių veikimą

Žalanykštis

CITRINOS PASLAPTYS

Citrinos vaisius, šalia malonaus kvapo ir reikalingo, gaivinančio skonio, dar ir visai kitaip yra nepaprastai naudingas.

Namų apyvokoje -

- Jeigu aliuminijaus indai prarado spalvą - pavirinti juose citrinos sunką arba supjaustytas citrinos gabalėlių. Arba - pamirkus skudurėlį į sunką, nušluostyti juo indą ir perplauti šiltu vandeniu. Blizgės ir spalva sugrįš.
- Viena dalis citrinos sunkos su 2 dalim alyvų arba augalinio aliejaus labai tinka blizginti baldams.
- Kūdikų buteliukus lengva išvalyti nuo mineralų nuosėdų, įpilant šiek tiek sunkos ir juos virinant dezinfekcijai. Sunka puikiai nuvalo ir bet kokią stiklą.
- Varis ir bronzos nusivalo su citrinos sunka, po to perplavus su švariu vandeniu. Galima sunką maišyti ir su druska.
- Pianino klavišai, patrinami su pusė citrinos ir nušluostomi švariu, drėgnu skudurėliu - nužibins juos ir padarys lyg naujus.
- Dažymo teptukus suminkštinti ir atnaujinti galima pamirkus juos į verdančią citrinos sunką. Tuojau sumažinti ugnį ir palikti teptukus skystyje mirkti 15 minučių. Po to išplauti muiluotame vandenyje.
- Pusė citrinos šaldytuve sugeria visus jo kvapus.
- Lūpų pleštuko dėmes nuo baltos medžiagos (dėmesio, vyrai, tik žmonoms nesakykit...), galima nuvalyti gryna citrinos sunka. Nuo spalvotos medžiagos išimti dėmes su atskiesta vandeniu sunka.
- Vyno dėmes galima panaikinti sumaišius košelę iš citrinos ir druskos, po to nuskalauti ir perplauti muiluotame vandenyje.
- Rūdžių dėmes pašalinti taip pat įmanoma citrinos pagalba: uždėti ant dėmių mišinį citrinos ir druskos, padėti prieš saulę arba palaikyti virš garų, kol dėmės pranyksta.
- Vabzdžių ir net bičių įkandimo nemalonumą palengvina tuč tuojau įtrinta citrina į skaudamą vietą.
- Dažant lauke, šiek tiek įlašinus citrinos į dažus - išvengsite įkryti vabzdžių, bedazant lauke.

Sveikatai -

- Kaip žinome, citrinos vaisius gausi vitaminu C. Vienas arbatinis šaukštelis sunkos turi savyje vidutinį šio vitamino kiekį, reikalingą visai dienai.
- Kas kenčia nuo blogo burnos kvapo - patariama gurguliuoti šiltu vandeniu sumaišytu su citrinos sunka 2 ar 3 kartus kasdieną.
- Skaudančią galvą palengvina citrinos sunka su šiek tiek arbatos, gerti šaltą arba šiltą.
- Pasirodo, kad norintiems mesti rūkyti citrina ateina į pagalbą. Vos tik užėjus norui rūkyti - nuryti gurkšnį grynos citrinos sunkos. Po tokios dietos po mėnesio praeina bet koks noras rūkyti. Patariama nešiotis su savimi citriną, įvyniotą į vaškinį arba plastikinį popierių, pradūrus jį, jeigu skylutę, kad būtų galima tuoj pat iščiulpti skystį. Kai kuriais atvejais prireikia kelių citrinų per dieną. Pamėginkit!

Tegyvuoja citrina, nors ir rūgšti!

MIELI LIETUVIAI!

Jeigu norite pirkti ar parduoti nuosavybę, kreipkitės į agentą Mr. MARCEL COULOMBE, GOULET REALTIES INC., 4113 Jean Talon East, Montreal P.Q. H1S 1J5 Tel. Bus.: 374-5744 Res.: 351-2683 Mes turime 20 metų patyrimą šioje srityje.

Marcel Coulombe

JEIGU GERI IR GALI GERI - ** JAVO REIKALAS **

JEIGU NORI NUSTOTI - ** MŪSŲ **

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (ALCOHOLICS ANONYMOUS) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ, 7722 GEORGE ST., LASALLE, QUE., VAL. VAKARO.

ARBA SKAMBINK MUMS:

Leonui G. 366-2548 (namų), 489-5391 (darbu); Juozui S. 631-6834; Henrikui N. 277-7868; Dainiui L. 768-9606; Donaldui D. 661-1733

TRANS-QUEBEC SIDINGS L.T.D.

ALUMINIJAUŠ DURYŠ, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALIUMINIUM, PLIENU, PLASTINE MEDŽIAGA. GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS DARBAS

SAVININKAS: John OSKOWICZ
8499 rue Grouard, St. Leonard, H1P 2M5
Tel: 321-1975

Jony's Photo Studio

2680 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTINOS

SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIANČI

ĮVAIRIOS PROGOS

CFMB

LIETUVIŠKA RADJO PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENA ANTRADIENĮ NUO 11,30 iki 12 val. nakties.

PROGRAMOS VEDĖJAS

L. Stankevičius, 1053 Alhamel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 609-8034

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:	IMA:
12 % už 6 mėn. term. indėlius	13 1/2 % už asm. paskolas
11 1/2 % už 1 m. term. indėlius	13 % už mortgicijus
10 % už 3 m. term. indėlius	15 % už pėrviršio kreditą
11 % už pensijų ir namų planą	(line of credit)
11 1/2 % speciali taup. sąsk.	
10 % už taupymo s-tas	
6 % už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 24 milijonų dolerių

Asmeninės paskolos duodame iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta sontoūpy dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamos čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 17 milijonų

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10-3	term. indėlius 1 metų 11 3/4 %
Antradieniais 10-3	term. indėlius 2-3 metų 10 %
Trečiadieniais uždaryta	pensijų ir namų s-tas 11 %
Ketvirtadieniais 10-8	taupomąją s-tą 10 %
Penktadieniais 10-8	spec. taup. s-tą 11 1/2 %
Šeštadieniais 9-1	depozitų-čekių s-tą 6 %
Sekmadieniais 9.30-1	DUODA PASKOLAS IS:
	asmenines 13 1/2 %
	mortgicijus 13 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal sontoūpy dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Pardudame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaidos. Nemokamos čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

toronto

popietė savuose namuose

A. LUKOŠIUS

S U S K U B A N Č I U O J U L A I K U

Amžinybės palydime ne tik žmonės, savo atrimuosius, bet taipogi ir skubantį laiką. Ne taip dar senai Tylos Karalystė išslydėdavo ir vėl nemažai tautiečių, visiems mums mielių ir brangių žmonių. Daugelis pažinojome ir artimą šių LN bičiulį, buvusį ilgametį jų puošėją, dekoratorių a.a. Stasį Pulkį, taipogi jauno dr. Birgiolo tėvuką, Akveliną Žemgulytę, Kazimierą Maciulevičienę, Edvardą Le-nauską, Janiną Empakerienę ir dar visą eilę kitų.

Visiškai jau šventėms priartėjus, atsisveikinime ir su buvusiu montrealiečiu Karoliu Rusinu, gilios senatvės sulaukusių Viliumi Vilenbrektu, o paskutiniąją praėjusių metų dieną dr. Stasiu Pacevičiumi, dr. Antano broliu, šių Lietuvių Namų Valdybos nario Algimanto tėveliu. Čia dar pasikartojo ir skaudi gyvenimo ironija, nes tik kelias dienas prieš jo mirtį, atgal į tėvynę turėjo sugrįžti, daugiau pusmečio čia viešėjusi, jų sūtė, taipogi daktarė.

O laikas sau kaip niekur nieko, be atodairos vis skuba, pasiliekančiams dar vis daugiau įvairiausių naujienų pažerdamas.

Naujųjų Metų sutikimo pokylis šiuose Namuose, kaip niekad anksčiau, praėjo didingai ir iškilmingai. Skoningai dekoruotoje salėje visur matėsi vien linksmi, be-sišypsantys veidai, ypač daug ir gražaus šios kolonijos prieauglio, mūsų šaunaus jaunimo. Visur jautėsi kruopšti šio pokylio suorganizavimo ranka ir nei menkiausia nepasitenkinimo šešėlio. Ypač visi žavėjosi J. Bubulienės išradingu, puikiu ir skoningu jos kulinarijos menu.

Šių Namų Valdybos vardu gausius svečius sveikino, visokeriopos laimės linkėjo S. Kuzmas ir B. Bedarfenė. Teko patirti, kad ir kiti du dideli mūsų tautiečių susibūrimai tiek Prisikėlimo parapijos salėse, tiek ir Anapilyje, taipogi buvo gerai organizuoti, nuotaikingai praversti, gražiai pasisekė...

Pirmąją Naujųjų 1980 m. dieną gražiam būriui torontiečių čia nemažą staigmeną padarė buvę montrealiečiai Onutė ir Henrikas Adomoniai. Pasirodo, kad Henrikas teisėtai užsitarnavęs pensiją, tolimesniame gyvenime persikėlė į Torontą. Čia įsigijo naują modernią gyvenvietę, na ir panoro susipažinti ne vien su šia kolonija, bet ir čia gyvenančiais tautiečiais.

giedant "Viešpaties Angelą" šimtai žmonių verkė.

Padėkos žodį tarė žentas inž. G. Sakus. Laidotuvės baigtos Lietuvos Himnu. Šermėnų dalyviai buvo pakviesti užkandžiams į Lietuvių Namus.

Pilna salė dalyvių liūdėjo brangaus tėvo, brolio, gero gydytojo ir gero lietuvi. A. a. dr. Stasys Pacevičius buvo visų mėgiamas, aristokratiškų - džentelmeniškų manierų ne tik iš kilmės (liet. bajorų luomo), bet ir praktiškame gyvenime.

Profesiniame darbe buvo sąžiningas. Gydė pacientus,

Susirinkusiems į naują gyvenvietę juos pasveikinti, kaip ir pridera tokiomis progomis, pirmiausia visiems prisistatė, viską paaiškino ir prisipažino pats Henrikas. Savaiame suprantama, tuo pačiu jis ir pagėidavo priimamas torontiečių šeimona. Netrukus po to, Prisikėlimo parapijos klebonas Tėvas A. Simanavičius palaimino šią šeimą, naują gyvenvietę ir visus susirinkusius, kurie vienbalsiai ir su džiaugsmu juos priėmė savųjų ratelin. Šiose įkurtuvėse, dargi ir švenčių proga, dalyvavo iš Montrelio atvykęs jų sūnus, medicinos daktaras Algirdas su žmonele Kristina. Taip pat ir buvę montrealiečiai inž. V. Ar. Smailiai. Iš Delhi. Ont. p. Joci na ir gražus būrelis torontiečių.

Čia dar buvo visiems maloni staigmena. Šiose įkurtuvėse dalyvaujantis dabartinis L. Namų įkūrėjas J. Karpis, asistuojant A. Pociūnui, per savo kambarinę televiziją pertransliavo šioje kolonijoje dar ne taip senai kanadiečių televizijos tinkle mūsų tautos šventės progą buvusią gerą, idomią, lietuvišką programą, kurios pranešėja - koordinatorė kaip tik ir buvo Adomonijų dukrelė Vida. Jau tada tautiečiai gėrėjosi šia pusvalandį trukusią programą, ypač profesionališkai ją pravedant V. Adomonyte. Pati Vida šioje šeimos šventėje dalyvauti negalėjo, nes buvo išvykusi atostogoms į šiltesnius kraštus.

P. Karpis parodė ir daugiau garsinių, įvairių lietuviškų šventės bei veiklą liečiančių užrašų ir filmų. Sužinojome, kad yra ruošiamas ir neužilgo pasirodys ir šių L. Namų įsikūrimo bei juose išvystomos veiklos filmas.

Onutė Adomonienė, simpatinga žemaitijos dukra, svetelius kvietė prie įvairiais skanumynais apstatytų stalų, o Henrikas taipogi neatsiliko, net už parankės paėmęs, palydėdavo į čia pat paruoštą kempelį - "barą", kur kiekvienas pagal savo skonį, sielos ir kūno naujingumui, galėjo pasirinkti ir pasivaikinti.

Tai buvo graži šeimos šventė, įkurtuvės, priimtuvės, susipažinimas, lietuviškas papildymas. Torontiečiai džiaugiasi, kad vietoje iškeliaujančių ir mus paliekančių, atsiranda kiti, kurie gražiai papildo mūsų lietuviškąją šios kolonijos šeimą.

Toks tai ir yra gyvenimas.

DRAUDA

BALIO MASKELIŪNO
INSURANCE AGENCY LTD.

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 24 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Dresher-Barauskas INSURANCE AGENCY LTD.

Visų rūšių drauda • VALTERIS DREŠERIS
• Įstaigos tel. 233-3334 231-2661 231-6226 •
3830 BLOOR STREET WEST - ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8

APDRAUDA INSURANCE

* Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komerčiniai
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
1613 Bloor Street West, Toronto, Ontario

V. Bačėnas All Seasons Travel, B.D.
1551 Bloor Street W., Toronto, Ontario
M6P 1A5 Visais kelių reikais betkur pasaulyje skambinti
tel. 533-3531

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario
Telefonas 535-1258
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą
• Priimame užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos.
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu);
šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5 Telefonas 531-3093 Savininkai S. ir F. Janavičiai

Liko ir trys seserys: A. Kli - mienė (Clevelande'e), dantų gydytoja su vyru Bronium ir trimis sūnumis. Lietuvoje - dvi seserys: dantų gydytoja, našlė J. Gudienė su šeima ir J. Sakalienė su vaikais

Dr. Stasys Pacevičius buvo gimęs 1912 m., rugpjūčio 14 d. Šambaravos dvare, Raudonės valsč. Raseinių apskr. Gimnaziją baigė Raseiniuose, V. D. U-to Medicinos Fakultetą Kaune, XV-oje laidoje.

Gydytojo darbą dirbo Šakiuose, buvo apskrities gydytoju Lazdijuose. Vokietijoje dirbo Britų Raudonojo Kryžiaus ligoninėje, kaip TB specialistas, direktoriumi. 1949 m. atvyko į Kanadą. Londono U-to klinikose atlikęs stažą, išlaikęs gydytojo praktiką verstitis egzaminus, dirbo Woodstock TB ligoninėje. Vėliau dirbo Toronte Compensation Board, kaip TB specialistas. Paskutinius 10 metų vertėsi private

praktika Dundas-Bloor Medical Building'e.

A. adr. Stasys Pacevičius reikšėsi ir visuomeninėje, lietuvių veikloje. Savo laiku buvo K. L. B-ės Tarybos narys, Apilinkės V-boje, Kanados Lietuvių gydytojų Toronte D-jos Valdybos p-kas bei narys.

Lietuvišką veiklą rėmė ir darbu ir aukomis. K. L. Fondui yra paskyręs tūkstantinę.

Velionis buvo nepamainomas lietuvių reprezentantas, susitinkant kitų tautų atstovus: patrauklaus ūgio, manierių, santūrus. Visų buvo mėgiamas, respektuojamas.

Manteko pažinti velionį ir bendrauti dar gerais Lietuvos laikais Kaune, būnant studentu V. D. U-te.

Visuomet buvo malonu sutikti Stasį Pacevičių. Pagal savo amžių, atrodo, dar galėjo gyventi, bet vėžio liga daugelį be laiko pasiima...

Ilsėkis Ramybėje, b r a n g u s l i e t u v i .

J. Karka

A. A. DR. STASYS PACEVICIUS

1979 m. gruodžio 29 d. 3 val. ryto, Toronto šv. Mykolo ligoninėje, po sunkios ir ilgos ligos, mirė dr. Stasys Pacevičius. Velionis buvo pašarvotas "Turner ir Porter" laido tuvių Namuose, 436 Roncesvalles Ave. Per abi dienas (šeštadienį ir sekmadienį) 8 val. v. buvo kalbamos maldos klebono kun. P. Ažubalio su pritaikytais skaitymais - pamokslais.

Sekmadienį, koplyčioje, prie velionio karsto buvo lietuvių organizacijų Toronte atsisveikinimo akademija.

K. L. Bendruomenės vardu kalbėjo jos pirmininkas J. R. Simanavičius, studentų korp "GAJA" vardu - dr. J. Sungaila, Toronto Skyriaus Lietuvių Gydytojų S-gos - dr. M. Arštikaitytė-Uleckienė, Kanados Lietuvių Fondo - inž. E. Čuplinskis.

Velionio šeimos artimieji, giminės, draugai, pacientai, pažįstami ir bendrai, labai 6 psl.

gausi lietuvių visuomenė per abu vakarus užpildė koplyčią. Velionio karstas skendo gėlėse, vainikuose. Ta proga buvo aukojama K. L. Fondui, mišioms.

Pirmadienį (31. XII.) 10 val. ryto Lietuvių Kankinių Parapijos bažnyčioje, Anapilyje, prie karsto vyko specialios pamaldos, kurias laikė klebon. P. Ažubalis, Tėvas A. Simanavičius ir kun. B. Pacevičius. Vargonavo muz. J. Govečas, giedojo solistas V. Verikaitis ir R. Strimaitis. Atsisveikinimo pamokslą pasakė kun. P. Ažubalis, aptardamas ir velionio gyvenimą. Bažnyčia buvo pilna artimųjų, giminių ir daktaro gerbėjų. galėjo būti apie 700 žmonių.

Po pamaldų karstas buvo nuneštas į šv. Jono kapines, prie duobės jį nešė sesers ir brolio sūnūs, žentas ir kiti jauni vyrai.

Karstą leidžiant į duobę ir

giedant "Viešpaties Angelą" šimtai žmonių verkė.

Padėkos žodį tarė žentas inž. G. Sakus. Laidotuvės baigtos Lietuvos Himnu. Šermėnų dalyviai buvo pakviesti užkandžiams į Lietuvių Namus.

Pilna salė dalyvių liūdėjo brangaus tėvo, brolio, gero gydytojo ir gero lietuvi. A. a. dr. Stasys Pacevičius buvo visų mėgiamas, aristokratiškų - džentelmeniškų manierų ne tik iš kilmės (liet. bajorų luomo), bet ir praktiškame gyvenime.

Profesiniame darbe buvo sąžiningas. Gydė pacientus,

norėdamas sergančiam žmogui palengvinti kančias, grąžinti sveikatą.

Ligonius lankydavo namuose ir ligoninėse su pareigos supratimu ir noru.

Velionis dėl savo stropumo ne vienam lietuviui giltinė nustatė tolimesniame laike.

Liko žmona Janina (Neniškytė), sūnus adv. Algis, dukterys: Danutė su žentu inž. G. Sakum ir trys jų dukrelės ir Gražina su vyru, brolis dr. Antanas Pacevičius su šeima (jis taip pat žinomas visuomenės veikėjas, K. L. F. p-kas), populiarius gydytojas.

LIETUVIŲ NAMAI

• PLB-ės pirmininkas, inž. Vyt. KAMANTAS, paviestas LN Visuomeninės Veiklos Komiteto, padarys pranešimą Toronto lietuvių visuomenės SAUSIO 20 d., 3 v. p. p. LN Karaliaus Mindaugo salėje. Pranešimas bus labai įdomus ir aktualus. Visi kviečiami skaitlingai dalyvauti.

• LN ŠACHMATŲ KLUBO narių greito lošimo turnyrai vyks Sekmadienį Popiečių metu, t. y., Vytauto Didžiojo Menės balkone. Kviečiami

LIETUVIŲ NAMAI

ne tik nariai, bet ir svečiai dalyvauti šiose varžybose.

ŠAUNUS NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

Naujų Metų sutikime LN Karaliaus Mindaugo Menėje dalyvavo 360 žmonių, jų tarpe daug jaunimo. Puikią vakarienę paruošė J. BUBULIENĖ Grojo geras orkestras. Visus pasveikino LN V-bos narys S. Kuzmas. Naujuosius metus visi sutiko Lietuvos Himnu. Sutikime aktyviai talkininkavo LN Moterų ir Vyrų Būreliai.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Vienintelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių
Kredito Kooperatyvas
"TALKA"

830 Main Street East
L8M 1L6
telefonas 544-7125

sukaupęs virš 14 mil. dol. kapitalą

kviečia

visus lietuvius pasinaudoti teikiama patarnavimais.

MOKAME UŽ:	IMAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%	asmenines paskolas 14%
sontaupe 12%	nekiln. turto pask. 13 1/2%
term. depozitus 1 m. 12 1/4%	Nemokama gyvybės ir asm. paskolų draudimas
term. depozitus 3 m. 11 1/2%	Nemokamas pilnas žemių patarnavimas.
pensijų fondo 11 1/2%	Kapitalas — virš \$14,000,000.

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val.,
penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val.
Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.

MIELI LIETUVIAI,

Šių metų bėgyje TRI Ltd., Ray C. EDWARDS Real Estate Ltd. ir Frank PAUL S Ltd. susijungė. Visos trys kompanijos turi virš 25 metų praktikos "real estate" srityje Hamilton'e ir nuo gruodžio 1-mos dienos 1979 m. yra žinomos kaip EDWARDS & PAULS Ltd. Operuoja iš 558 CONCESSION Str., Hamilton, Ont. Telefono numeris: 389 - 1355.

Mes tikime, kad visi šių buvusių kompanijų savininkai, kartu su 25-iais prityrusiais agentais pajėgsime suteikti pirmos rūšies patarnavimą.

Sveikiname visus Hamilton'o Lietuvių ir mūsų Klientus su Naujaisiais Metais!

Su pagarba: Z. Didžbalis, E. Didžbalis,
G. Jasevičius, V. Sakas

KALĖDŲ EGLUTĖ

Praeitų metų gruodžio 16 dienos sekmadienį JCentro salėje buvo surengta eglutės vysk. M. Valančiaus šeštadieninės Mokyklos mokiniam. Programą atliko įvairių skyrių mokiniai, paruošę ji pačių mokytojų.

Šventę atidarė Tėvų Komiteto pirmininkas B. Mačys. Programą pradėjo pranešėjai Rimas Šiulis ir Ramona Ciparytė, X sk. mokiniai, kiekvienas paskaitęs po kalėdinį eilėraštį. Programos eigoje buvo deklamuojami keli eilėraščiai, mokinių bendrai giedamos kalėdinės giesmės, pritariant trejomis kanklėmis bei mokytojai - pianinu. Dalis darželio mokinių suvaizdino vaizdelį apie Kalėdų senelį ir jo stinukus, pašoko "Snajgių šokį". Scenoje šokinėjo keli balti zuikučiai.

Septintokų grupė insceniavo "Kūčių papročius": paruošė stalą, ant jo paskirstė kiek šieno, stalą užklojo balta staltiese, ant jo padėjo plotkelių ir dvilikos rūšių maisto patiekalų Kūčių vakarienei. Vienos valandos

programa buvo baigta montažu "Dovana Kūdikėliui", kurį atliko X sk. mokiniai. Čia prie praktinės stovėjo angelas, keli piemenėliai ir vėliau atkeliavo trys karaliai su dovanomis Kūdikėliui.

Programos uždarymo žodyje mokyklos vedėjas K. Mileris padėkojo už finansinę paramą Mokyklai parapijos klebonui, Bankeliui "Talka" ir Bendruomenei. Tarp kito, dar pridėjo, kad mokymas mokykloje būtų veik neįmanomas, jei mokytojų (tėvų) nebūtų namuose. Toliau kvietė svečius vaišintis Komiteto ponių paruošta užkanda ir kartu padėkojo H. Švažui už padovanojimą šviežių pyragaičių, o vaikučius kvietė rinktis prie Kalėdų Senelio, kuris aprūpino juos Kalėdų dovanėlėmis.

Programai prasidėjus, buvęs pradėjo snigti. Netikėtas sniegas pataisė kalėdinę nuotaiką. Užtrukę dar valandėlę prie skaniai paruoštų užkandžių ir pokalbių, visi patenkinti skirstėsi į savo namus. Zp

Maloniai kviečiame visus
atsilankyti į mūsų

tradicinį

ZUIKIŲ BALIŲ

- Įvairūs gėrimai
- Įvairios žvėrienos šilta vakarienė
- Štaliukų loterija
- Taurių įteikimas geriausiems šauliams ir žvejams.
- Meninę programą atliks Kanados trijulė: V. Verikaitis, R. Strimaitis ir J. Govėdas
- Šokiams gros "Rococz" orkestras.

Pradžią 18:30 val.
Įėjimas: \$4.00 studentams ir
\$3.00 pensininkams

Hamiltono Lietuvių Žuklautojų ir
Medžiotojų klubo "Giedraitis"
Valdyba

sausio 26,
šeštadienį,
Hamiltono
Jaunimo
Centro
salėje

PENSININKAI NETEKO NAMŲ

Lietuvių Pensininkų Klubas nustojo turėti patalpų kambario savo laisvalaikiams praleisti. Daugiakultūriniai trijų aukštų rūmai buvo nuomuojami iš Federalinės valdžios. Tačiau dėl jų brangaus išlaikymo ir dabar reikalingo remonto, nuo jų atsisakyta.

Etninių grupių vadovybė kitas patalpas išsinuomavo kitoje gatvėje ir jau ten persikėlė. Naujos patalpos irgi reikalingos pertvarkymo, tačiau dėl lėšų stokos, darbas nevykdomas. Betgi ir vėliau nežinia ar lietuviai galės gauti sau patalpas.

Dabar Klubas yra prisiglaudęs Miesto Valdybos išlaikomuose namuose visiems pensininkų klubams. Čia reikia užsiregistruoti klubo nariais ir truputį mokėti, tačiau čia nėra vietos klubo nuosaviems baldams ir mažiau savų namų nuotakos.

Dabar kluban lankymosi dienos yra trečiadieniais ir penktadieniais nuo 1 val. Reikia naudotis keltuvu iki 3-jo aukšto.

st. catharines

Jau daugel metų St. Catharines lietuvių kad ir negausi kolonija suruošia bendras Kūčias. Anksčiau Kūčias ruošdavo skautai, bet jų eilėms retėjant, buvo paskelbta, kad bendrų Kūčių nebus. Į Kūčias be vietinių suvažiavo ir iš Wellando, Port Colbore, Niagra Falls NY ir Buffalo. Lietuvių Kūčios visada vyksta Vienuolyno patalpose. Skautai išpildė programą ir jau eilė metų per Kūčias programai vadovauja skaučių vadovė Daiva Šetkaitė. Į jų ruošą aktyviai įsijungė V. A. Londerienė, P. Kalainienė, M. Šetkuvienė, V. Žemaitienė, O. Šukienė, R. Norvaišienė, F. Narmonienė ir t.t.

Kūčių vakarieneje kun.

Juvenalis Liauba palaimino stalą ir pasakė kalbą. Jis visus kvietė būti vieni kitiems nuoširdžiais ir prisiminti brolius, persekiojamus Sibiro kalėjimuose.

1979 m. gruodžio 5 d. miręs Antanas Alonderis Toronte buvo atvežtas į St. Catharines miestą ir brolio Juozo rūpesčiu palaidotas Victoria kapinėse gruodžio 8 dieną. Paskutinį patarnavimą atliko kun. J. Liauba, OFM, padedant velionio gimnazijos draugui kun. A. Jurgučiu, OFM iš Toronto. Kaip tik tuo metu, kai Vanda Alonderienė įsitraukė į Kūčių vakarienes organizacinį darbą ir ištiko šį nelaimę - mirė vyro brolis Antanas. Visais laidotuvių reikalais reikėjo rūpintis Juozui ir Vandai Alonderiams. Šioje nelaimėje vietos lietuviai nuoširdžiai juos užjautė ir padėjo laidotuvių reikaluose. Verta prisiminti ponias P. Kalainienę ir V. Žemaitienę, kurios pasirūpino pagaminti maistą, nes po laidotuvių visi lietuviai dalyvavę palydėjime į amžino poilsio vietą, buvo pakviesti užkandžiams.

Kapinėse Lietuvių Bendruomenės pirmininkas A. Šetikas tarė atsisveikinimo žodį ir prisiminė velionio darbus skautų tarpe. Šeimos vardu kalbėjo velionio gimnazijos draugas M. Abrozaitis iš Toronto ir vėliau visus dalyvius pakvietė užkandžiams. Vienuolyno koplyčioje vargonais grojo ir solo giedojų muzikas A. Paulionis ir V. Paulionienė.

St. Catharines lietuvių kolonijoje yra prigijęs geras paprotys - mirusio gausus lankymas koplyčioje ir dalyvavimas palydint į kapines. Velionis A. Alonderis nors ir gyveno Toronte yra parėmęs medžiaginiai St. Catharines lietuvių veiklą, todėl jį daugelis pažino asmeniškai ir gausiai palydėjo į amžino poilsio vietą. Šioje nelaimėje "Ramo-

vės" sk.vardu reiškiau užuojautą ramovėnui Juozui Alonderiui netekus brolio ir "Ramo-vės" sk. garbės narsai Vandai Alonderienei netekus švogerio.

J. Šarapnickas

montreal

"GINTARAS" KONCERTUOJA
SHERBROOKE

Gintariečiai, "Gintarėlis" ir "Gintaro" veteranai intensyviai repetuoja koncertui Sherbrooke š. m. sausio 26 d. Koncertą ruošia Friedreich Ataksija besirūpinančių Komitetas.

Kas gi yra Friedreich ataksija? Tai neurologinė liga. Norime pabrėžti, kad ligos labai bendrą aprašymą duosime tikrai dėl to, kad paryškintume "Gintaro" veiklą. Šios bendros pastabos apie šią ligą negali būti laikomos tiksliai ligos apibūdinimu. Tikime, kad mūsų medicinos specialistai ras laiko painformuoti lietuvišką visuomenę apie šią ligą.

Pirmą kartą ši liga buvo nustatyta ir aprašyta 1863 m. vokiečių medicinos daktaro Nicolas Friedreich. Vėliau jo vardu liga ir buvo pavadinta. Tikrai maždaug po šimto dvilikos metų dr. Andre Barbeau vadovaujama specialistų grupė Kanadoje

ėmėsi mokslinių tyrimų šios ligos pažinimui ir galimam gydymui surasti.

Šiandien televizijoje ir radijo bangomis raginama aukoti mokslinių darbų tęsimui ir ligos paliestų paramai. Tokią gražią auką pasiūlyti padaryti visas "Gintaras". Labai puiku, kad mūsų jaunimas, pats besidžiaugdamas jaunyste ir sveikata, bent dalį savo poilsio skiria tiems, kurie nuo savo jaunystės nevaldo kojų, rankų ir negali normaliai vaikščioti bei gyventi. Sveikiname visus gintariečius ir jų vadovus pasiėmusius šį darbą.

Friedreich ataksija yra paveldima neurologinė liga, kuri paliečia dažniausia kojas, rankas, stuburą. Šios ligos paliestieji, jei dar gali vaikščioti, eina svirduliuodami ir negali kontroliuoti savo judesių. Ligai plečiantis, gali būti paliestos ir kitos kūno dalys: akys, burna, ausys ir kt. Liga lygiai pasireiškia pas vyriškos ir moteriškos lyties atstovus ir nėra amžiaus ribos - kūdikiai, jaunuoliai ir suaugę žmonės kenčia nuo jos. Labai dažnai ligos paliestieji nebegali judėti, kalbėti, girdėti, o vėliau prasideda kiti negalavimai, kurie gyvybės siūlą nutraukia. Mokslinė dr. Barbeau vadovaujama grupė yra nustačiusi bent 6 šios ligos grupes Quebec'e, kurios buvo rastos įvairiuose Quebec'o rajonuose.

"Gintaro" išvyką į Sherbrooke finansuoja Quebec'o Imigracijos Ministerija, ryšium su "Gintaro" dešimtmečio minėjimu. pl

GINTARIEČIAI GROJA

M. PHILIPPE IZZI
Prop.
SKAMBINKIT -

**\$1 kelnėms-
pristatant
ir atsiimant**

365-7146

NETTOYEURS CLEANERS

coln/ corner 5e ave 7661-A CENTRALE

495-90e AVE

coln / corner Baync 365-1143

29 55 Allard Street, Ville Emard

766-2667.

PAMINKLŲ GAMYBA

- MONUMENTS MANUFACTURER

TODORO & BIGRAS LTD.

6752 Sherbrooke Street East

Montreal, P.Q. H1N 1C9 • Tel. 255-4076

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

J. F. Wilson & Sons Inc.

123 MAPLE BLVD CHATEAUGAY

5284 VERDUN AVE VERDUN Q1B8C

TEL 691 4703 TEL 207 0010

MODERNIOS KOPLYČIOS

GUY RICHARD ROOFER — COUVREUR

7725 George LaSalle

Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogadengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darba atlieka sažiningai ir prieinamomis kainomis. Skambinkite:

364-1470

NL REIKALAI

NL LAIKRAŠČIO PRENUMERATA, pagal paskutinį Valdybos nutarimą pakeliama už 1980 metus: \$14 Kanadoje, užsienyje - \$15. Naujiesiems skaitytojams - \$10 (tikrai Kanadoje).

PRATĘSIANTIEMS PRENUMERATĄ prailginame apsimokėjimo sena kaina (\$12 už metus) laiką iki Vasario 16 dienos. Po šios datos užsimokantieji prenumeratą už 1980 metus turės atsilyginti nauju tarifu - \$14.

AUSROS VARTŲ PARAPIJOS KIOSKO vedėjui J. Šiaučiu- liui sutikus, NL laikraščiu įmokėjimus, naujas prenume- ratas, adresų pakeitimus priims Kioske darbo valando - mis.

• ŽUKAUSKAI Julijai ir Pet- ras, praleidę 2 savaites atostogų Meksikoje, grįžo jomis labai patenkinti.

• GEČIUS J. Algirdas sun- kiai susirgo. Po operacijos randasi Montreal General ligoninėje.

• STANKIENĖ Katarina il- gesnį laiką sirgo ir reika- linga priežiūros. Išvežta į Sveikatos Namus.

• EINIKIS Augustas susirgo, paguldytas į ligoninę.

• BALČIŪNAS Stasys su- sirgo, randasi ligoninėje.

• VIEŠKELIS Ignas 72 metų mirė. Palaidotas per šv. Kazimiero Parapiją. Liko žmona Uršulė, sūnūs Julius ir Aleksas. Buvo kilusi nuo švenčionių.

• SPEICIENĖ Rozalija su- sirgo. Paguldyta Montreal General ligoninėje.

• Šv. ELZBIETOS D - JA šv. Kazimiero Parapijos sa- lėje sušaukė metinį susirin- kimą. Reikia paminėti, kad

ši draugija finansiniai labai gerai laikosi: 200 narių su 16.000 dol. kapitalo. Draugi- ja turi savo pašalpinį skyrių, moka sergantiems, padeda šeimoms mirties atveju. Po susirinkimo pirmininkė Ele- na KURILIENĖ narius ir sve- čius pakvietė skanių pietų.

• NIDA ŽVEJŲ IR MEDŽIO- TOJŲ KLUBAS pirmame šių metų Valdybos posėdyje ap- svarstė nuveiktus ir numatė žiemos sezono planus. Š. m. vasario 16 d. A. V. Parapijos salėje bus tradicinis pa- rengimas. Vasario 23 d. ir kovo 15 d. bus išvykos žu- vauti ant ledo. Apie tai bus pranešta vėliau.

Quebec'o Valstybinio Žu- vavimo 8 Rajono suvažiavi- me, kuriam priklauso 7 klu- bai, mūsų klubą atstovavo Vytas ir Angelė Ptašinskai. Vytas Ptašinskas buvo iš- rinktas vicepirmininku.

LIETUVIŠKOS VEIKLOS SIMPOZIUMAS IR PARODA

Š. m. Vasario 3 d. 12 val. p.p. - Ausros Vartų Parapijos Salėje, Montrealio Apylinkės Valdyba rengia SIMPOZIUMĄ, nagrinėti ir dis- kutuoti LIETUVIŠKOS BENDRUOMENINĖS VEIKLOS TIKSLUS, BŪDUS IR ATEITĮ MONTREALIO APYLIN- KĖJE.

Simpoziumo metu įvyks Kanados Lietuvių Bendruomenės VEIKLOS PARODA:

SPAUDOS IR VEIKLOS EKSPONATAI IŠ LIETUVIŲ ARCHYVO OTTAWOJE.

Visuomene yra kviečiama kuo skaitlingiau dalyvauti.

APYLINKĖS VALDYBA

• Sol. ČAPKÁUSKIENĖ Gina, Europos Lietuvių Bendruo- menės kviečiama, išvažiuoja koncertuoti į Europą. Kon- certai prasidės vasario mėn. 8 d., baigsis kovo 4 dieną.

Solistė aplankys Angliją, Škotiją ir Vokietiją. Dainuos Vasario 16 minėjime Londo- ne ir Huttenfelde-Vasario 16 Gimnazijoje.

PASIŽYMĖJO DVI LIETUVAITĖS

Dvi lietuvaitės Marytė Congello ir Kristina GUREO- KAITĖS dirba su jaunimo grupėmis, pasivadavusiomis Kūrybingo Laiko grupės.

Merginos dėstė eilę metų judesio meną iš pasišventi- mo, nšrėdamos duoti mōlo- nių valandų jaunimui, kuris dažnai ateidavo iš iširusių šeimų grupių.

Dabar City Hall LaSalle oficialiai pripažino tokio darbo vertę ir įtraukė a- bi lietuvaites į oficialų dės- tytojų sąrašą su atlyginimu.

• ANIOLAUSKAS Julius su- sirgo ir paguldytas Lachine ligoninėje. Jis yra buvęs NL B-vės Valdybos pirmininkas, ilgus metus dirba savo spe- cialybėje- inžinerijoje. Lin- kime greitai sustiprėti.

ŽIEMOS STOVYKLA GERAI PAVYKO

Tradicinė, jau XVII-oji Montrealio Lietuvių Studentų organizuota Žiemos Stovykla St. Donat praėjo labai gerai. Atvyko rekordinis svečių skaičius- apie 180, maždaug lygiai merginų ir jaunuolių. Stovyklautojų būta iš Chi- cago, Detroit o, Boston o, To- ronto, Hamilton o, Cleveland

o. Washington o, het Floridos ir Californijos.

Naujų Metų sutikime daly- vavo arti 250 žmonių. Keli studentai atšventė Stovykloje ir savo gimimo dienas.

Stovyklos Ruošos Komitetą sudarė Tomas Murauskas, sudarė Tomas MURAUSKAS, Regina KUDŽMAITĖ, Gailė NORKELIŪNAITĖ, Algis KRIKŠČIUKAITIS ir Gintaras NAGYS. Šis Komitetas orga- nizavo jau 5-tą kartą stovyk- lą.

Be alidinėjimo, buvo ir lenktyniaujama, šokama, žai- džiamas "broomball". Komitetas dėkoja už talką ir gau- sų dalyvavimą.

• Kanados Lietuvių Katali- kių Moterų sk. Montrealyje prasmingai paminėjo savo metinę šventę š. m. gruodžio 8 - 9 dienomis AV parapijos salėje. Per dvi dienas buvo atidaryta dail. I. Šimonelie- nės darbų paroda, kurios metu montrealiečiai galėjo įsigyti jos darbų.

Sekmadienį, gruodžio 9 d., AV bažnyčioje šv. Mišias gy- vų ir mirusiųjų D-jos narių intencija atnašavo klebonas J. Kubilius S. J., pasakyda- mastai progai pritaikytą pa- mokslą. Po to sekė kruopš- čiai paruošta paskaita J. Rimšaitės o taip pat ir

skaidrių rodymas iš moters gyvenimo įvairiuose pasau- lio kraštuose.

Pasibaigus paskaitai buvo visi pavaišinti pietumis, ku- rių metu pravestoji loteri- joje dail. I. Šimonelienės pa- veikslą laimėjo taip pat dai- lininkas - A. Vazalinskas.

Angelė MONTVYDAITĖ

KYLANTI KREPŠINIO ŽVAIGŽDĖ- LIETUVAITĖ

Angelė MONTVYDAITĖ žaidžia Verdun o Gimnazijos komandoje ir jau buvo pak- viesta dalyvauti tarpmiesti- nėsse rungtyne. Angelei, Jono ir Barboros Monvydų dukrai dar tik 16 metų, bet ji rodo jau visus būsimos sporto žvaigždės ženklus. Sveikiname ir džiaugiamės jos pasisekimais.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 — 35th Avenue, Montreal HIT-3A6

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

Agentūra veikia nuo 1945 m.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

Einamasis s-tas 6.0 %
Taupomasis s-tas 12 %
Pensijų planas 10 %
Term. ind. 1 m. 11.75 %
Trumpal. term. ind. iki 13 %

DUODA PASKOLAS:

Asmeninės 15 %
Nekiln. turto 14.5 %
Čekių kredito 16.5 %
Investicines nuo 15.5 %

Duoda nemokamą gyvybės draudę iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.

Nemokama gyvybės drauda iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais nuo 12 iki 8 v.v., penktadieniais nuo 12 iki 6 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: Ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 valandos vakaro ir penktadieniais nuo 12 iki 6 valandos vakaro.

LEFEBVRE & ROBERT INC.

AMEUBLEMENT - FURNITURE PARDAVIMAS

ĮVAIRIŲ
BALDŲ
PER
KRAUTUVĖS
3
AUKŠTUS

• Užeikite ir įsitikinsite, kad įmonėje baldai yra aukštos kokybės ir prieinamomis kainomis.
• Didelis pasirinkimas ir malonus patarnavimas.

7635 CENTRALE 4e AVENUE LASALLE 363-3887

7643 CENTRALE 366-1262 (DECORATION)

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

DR. J. MALIŠKA

DANTŲ GYDYTOJAS
1440 St. Catherine West
Suite 600, Montreal
Tel: 866-8235
namų: 488-8528.

DR. A. O. JAUGELIENĖ

Dantų gydytoja
1410 GUY STREET
SUITE 11-12
MONTREAL P.Q.
Tel. 932-6662, namų 737-9681.

Dr. E. ANDRUKAITIS, M.D., F.R.C.P. (C)

TEL.: 522-7236 MONTREAL H2J 1K4
832, BOUL. ST-JOSEPH E. P. Q. CANADA

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., E.R.C.S.(C)

Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-4024
Suite 215, Montreal Que.

PHARMACIENS

PHARMACISTS

M. CUSSON - R. GENDRON
PHARMACIENS
Ouvert 9 a.m. à 10 p.m. Open.
Samedi: 9 a.m. à 9:30 p.m.
Dimanche: 10 a.m. à 9:30 p.m.
Livraison gratuite - Free delivery
Skubus ir nekainuojantis pristatymas
7626, rue Central St., Ville LaSalle

366-9742

365-0505

ADVOKATAS

VICTOR E. RUDINSKAS

B. Eng., M. Eng., LL.B., B.C.L.

4701 Bannantyne,
Verdun, Québec
H4G 1E6 (kampas 2-nd Ave.)
Tél. Bureau: 769-8824
Résidence: 366-6245

NOTARĖ

Rūta Pocauskas B.C.L.

NOTAIRE - NOTARY
TITLE ATTORNEY

5947 Park Ave. Montreal, P.Q. H2V 4H4
Tel: 279-1161; Res. 636-9909.

ADVOKATAS

ROMAN J. IŠGANAITIS, B.A., B.C.L.

4 NOTRE-DAME E. SUITE 504
MONTREAL, QUEBEC H2Y 1B7 TEL.: 878-9534

NOTARAS

J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

3 Place Ville Marie, Suite 627
Montreal, P.Q. H3B 2E3
Tel: (514) 871-1430

ADVOKATAS

J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame St. E. Suite 205
Montreal, P.Q. H2Y 3P6
Tel: 866-2063, 866-2064

PERKAME KANADOS, AMERIKOS IR LIETUVOS SIDABRINIUS PI- NIGIUS. Tel: 935 - 9750. Adresas: L. D. B. P. O. Box 702, Verdun, P. Q. H4G 3G6

JUOZAS GRAŽYS

Kailių siuvėjas

• Siuvu ir parduodu
• Taisau ir remodeliuoju
• Vasaros laiku saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave.
Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

D. N. BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASSIC INC.

445 Jean Talon W. Suite 305 Montreal
Tel. 273-9181 Namų 737-0844

Tel: Bus. 482-3460
Res. 366-7041

DANPAR REALITIES CORP.

310 VICTORIA AVE, SUITE 409
MONTREAL, P.Q. CANADA
H3Z 2M9

VINCAS PIEČAITIS

Nekilnojamo Turto Patarnavimas Montrealyje
Investicijos J.A.V. ir kt. Kanados provincijose

MONTREAL WEST AUTOMOBILE

LEONAS GURECKAS
Sales Manager

PONTIAC • BUICK • ASTRA

• NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ
• NEITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI
• MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI, IR SU ĮŠIMTINI JŪMS, PASITARNAUS

• UŽEIKITE Į ĮSITIKINKITE Į PASINAUDOKITE Į

PASIKALBĖKITE SU

Mano gerbiamasis
LEO GURECKAS

montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH 489-5391
(At the End of Sherbrooke St. West)